



Prezes Rady Ministrów

Donald Tusk

Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

RM-0610-42-25
UD157

Pan Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi
projekt ustawy o zmianie ustawy o obronie Ojczyzny oraz niektórych innych ustaw.
Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został
upoważniony Minister Obrony Narodowej.

Z poważaniem
Donald Tusk
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
wnioskodawca

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o obronie Ojczyzny oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 po pkt 35 dodaje się pkt 35a w brzmieniu:
„35a) szkole podstawowej lub szkole ponadpodstawowej – należy przez to rozumieć również szkołę artystyczną realizującą kształcenie ogólne odpowiednio w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego;”;
- 2) w art. 10 ust. 4 otrzymuje brzmienie:
„4. Jednostki organizacyjne, które na mocy decyzji Ministra Obrony Narodowej realizują zadania w zakresie nieobjętym bezpieczeństwem państwa i obronnością na rzecz Ministra Obrony Narodowej oraz innych jednostek resortu obrony narodowej, posiadają przy przetwarzaniu danych osobowych w zakresie realizacji takich zadań status administratora w rozumieniu art. 4 pkt 7 RODO.”;
- 3) w art. 21 w ust. 2 w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 7 w brzmieniu:
„7) koordynacja w resorcie obrony narodowej realizacji przedsięwzięć wynikających z reagowania Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego lub Unii Europejskiej na zagrożenia.”;
- 4) w art. 22 w ust. 2 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) planowanie, koordynacja i wykonywanie zadań związanych z udziałem oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych w zwalczaniu klęsk żywiołowych i likwidacji ich skutków, działań w zakresie ochrony mienia, w akcjach poszukiwawczych oraz w akcjach ratowania lub ochrony zdrowia i życia ludzkiego, a także koordynacja realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego zgodnie z ustawą

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, 1089, 1222, 1248, 1585, 1871 i 1907 oraz z 2025 r. poz. 39.

z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 122, z późn. zm.³⁾).”;

- 5) po art. 27 dodaje się art. 27a w brzmieniu:

„Art. 27a. Ministrowie organizują wykonywanie zadań w zakresie obronności przy wykorzystaniu obsługującego ich urzędu oraz podległych im i przez nich nadzorowanych jednostek organizacyjnych.”;

- 6) po art. 38 dodaje się art. 38a w brzmieniu:

„Art. 38a. 1. Dla celów obsługi umów, o których mowa w art. 38 ust. 2 pkt 1, realizowanych w ramach programów międzyrządowych Minister Obrony Narodowej może otworzyć rachunek bankowy w banku centralnym państwa realizującego zamówienia lub w banku reprezentującym bank centralny.

2. Otwarcie, obsługa i zarządzanie środkami zgromadzonymi na rachunku, o którym mowa w ust. 1, następuje na podstawie umowy zawartej z bankiem centralnym państwa realizującego zamówienia lub bankiem reprezentującym bank centralny.

3. Na rachunku, o którym mowa w ust. 1, mogą być gromadzone środki przekazywane w ramach wydatków poniesionych z części budżetu państwa „obrona narodowa” oraz z Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych lub inne środki, przekazywane w ramach realizowanych programów międzyrządowych.

4. Środki pieniężne będące różnicą między przychodami uzyskanymi od środków zgromadzonych na rachunku, o którym mowa w ust. 1, a kosztami obsługi bieżącej tego rachunku stanowią wpływy Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych i są przekazywane na rachunek bankowy tego Funduszu.”;

- 7) w art. 41:

- a) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. W ramach obsługi Funduszu Bank Gospodarstwa Krajowego może gromadzić środki finansowe na wydatki, o których mowa w ust. 2 i 3.”,

- b) w ust. 4:

– w pkt 1 w lit. b średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) realizacji zadań przez jednostki organizacyjne resortu obrony narodowej w ramach międzynarodowej współpracy z zakresu bezpieczeństwa państwa wynikających z umów i porozumień w przypadku przejściowego ich

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 834, 1222, 1473, 1572 i 1907.

finansowania ze środków budżetowych z części pozostającej w dyspozycji Ministra Obrony Narodowej;”,

- po pkt 9 dodaje się pkt 9a w brzmieniu:
„9a) wpływów, o których mowa w art. 38a ust. 4;”,
- po pkt 14a dodaje się pkt 14b w brzmieniu:
„14b) wpływów z tytułu zwrotów kosztów nauki, o których mowa w art. 95 ust. 5 oraz art. 106 ust. 1, oraz zwrotów stypendiów, o których mowa w art. 112 ust. 4;”;

8) w art. 42 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zmiany planu finansowego zatwierdzonego w trybie, o którym mowa w ust. 3, zatwierdza Minister Obrony Narodowej po uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych i po uzyskaniu opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obrony państwa. Zwiększenie wysokości środków z budżetu państwa przekazywanych przez Ministra Obrony Narodowej w trakcie roku budżetowego nie wymaga zmiany planu finansowego Funduszu.”;

9) uchyla się art. 61;

10) w art. 64 ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Do powiatowej komisji lekarskiej nie kieruje się osób, którym wydano ostateczne orzeczenie ustalające kategorię zdolności do służby wojskowej A, D lub E.”;

11) w art. 71 w ust. 2 w pkt 1 w lit. z średnik zastępuje się przecinkiem i dodaje się lit. za w brzmieniu:

„za) dotyczące dostępu do informacji niejawnych;”;

12) w art. 81 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) przeprowadzenie badania lekarskiego oraz psychologicznego osób ubiegających się o powołanie do dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej oraz do służby w aktywnej rezerwie, a w uzasadnionych przypadkach skierowanie na dodatkowe badania lekarskie lub specjalistyczne;”;

13) w art. 82:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Postępowanie rekrutacyjne wobec osoby ubiegającej się o powołanie do służby wojskowej prowadzi się bez zbędnej zwłoki.”,

b) uchyla się ust. 2;

14) w art. 87 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do wojskowej komisji lekarskiej kieruje się osobę o uregulowanym stosunku do służby wojskowej, na wniosek tej osoby, w celu zmiany kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej, jeżeli nastąpiło pogorszenie stanu jej zdrowia, poświadczone dokumentacją medyczną.”;

15) w art. 88:

a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a i 2b w brzmieniu:

„2a. Badanie psychologiczne przeprowadza się odrębnie dla potrzeb rekrutacji do:

- 1) zawodowej służby wojskowej i dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej w trakcie kształcenia;
- 2) dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej i aktywnej rezerwy.

2b. Orzeczenie psychologiczne stwierdzające istnienie lub brak przeciwwskazań psychologicznych do pełnienia czynnej służby wojskowej jest ważne rok od daty wydania.”;

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Od orzeczenia psychologicznego przysługuje odwołanie do Szefa Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji. Szef Centralnego Wojskowego Centrum Rekrutacji może upoważnić psychologów, o których mowa w ust. 3, do przeprowadzania badań psychologicznych oraz wydania ostatecznego orzeczenia psychologicznego.”;

16) w art. 93 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku skierowania żołnierza zawodowego na studia lub naukę oraz na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą trwające powyżej 6 miesięcy żołnierz ma prawo przebywać w miejscu ich odbywania wraz z małżonkiem i dziećmi pozostającymi na jego utrzymaniu.”;

17) w art. 96 w ust. 3 po wyrazach „art. 478,” dodaje się wyrazy „art. 480b,”;

18) w art. 106:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Z żołnierzem zawodowym, którego planuje się na koszt wojska skierować na studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację lub inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego w kraju lub za granicą, których koszt przekracza

sześciokrotność najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego, zawiera się umowę, która określa warunki zwrotu kosztów poniesionych na jego utrzymanie i naukę oraz utrzymanie przebywających z nim w miejscu odbywania nauki uprawnionych członków rodziny w przypadku przerwania, odwołania z kształcenia lub zwolnienia z zawodowej służby wojskowej przed określonym w umowie okresem służby wojskowej z przyczyn, o których mowa w art. 226 pkt 1, 4, 6–9 i 11–16 oraz art. 228 ust. 1 pkt 1, 2 i 7–10, w wysokości proporcjonalnej do czasu służby po zakończeniu studiów lub nauki albo stażu, kursu lub specjalizacji lub innej formy szkolenia i doskonalenia zawodowego. Maksymalna wysokość zwrotu kosztów określona w umowie nie może przekroczyć kwoty sześćdziesięciokrotności najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Minister Obrony Narodowej może zwolnić żołnierza zawodowego, o którym mowa w ust. 1, z obowiązku zwrotu kosztów poniesionych na jego studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację lub inną formę szkolenia i doskonalenia zawodowego, przy czym zwolnienie to nie dotyczy kosztów w wysokości dwunastokrotności najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego obowiązującego w dniu zawarcia umowy, które żołnierz jest obowiązany pokryć.”;

19) w art. 116 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Wsparcie finansowe, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest realizowane w formie dotacji celowej.”;

20) w art. 125:

a) w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby.”,

b) w ust. 4 skreśla się wyrazy „art. 61 i”;

21) w art. 128:

a) w ust. 1:

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) zrzeczenia się obywatelstwa polskiego;”,

- pkt 6 otrzymuje brzmienie:
„6) prawomocnego orzeczenia kary dyscyplinarnej zwolnienia z dobrowolnych form służby wojskowej;”,
- pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania;”,
- b) w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) skazania prawomocnym wyrokiem na karę ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania albo karę aresztu wojskowego bez warunkowego zawieszenia jej wykonania albo z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;”,
- 22) w art. 137 po ust. 5 dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
„6. Do zgody, o której mowa w ust. 2, nie stosuje się art. 106 § 2–6 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.”;
- 23) w art. 140:
 - a) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:
„10a. Na stopień wojskowy podporucznika (podporucznika marynarki) mianuje się, po zdaniu egzaminu na oficera, absolwenta stacjonarnych studiów wojskowych w uczelni wojskowej, o nieposzlakowanej opinii, który posiada ocenę pozytywną w ostatniej opinii służbowej.”;
 - b) uchyla się ust. 11a,
 - c) dodaje się ust. 11b i 11c w brzmieniu:
„11b. Na stopień wojskowy kaprała (mata) mianuje się, po zdaniu egzaminu na podoficera, żołnierza pełniącego dobrowolną zasadniczą służbę wojskową w trakcie kształcenia w uczelni wojskowej lub szkole podoficerskiej, o nieposzlakowanej opinii, który posiada ocenę pozytywną w ostatniej opinii służbowej.
11c. Egzaminy, o których mowa w ust. 10, 10a, 11 i 11b, w czasie pokoju przeprowadzają odpowiednio:
 - 1) rektor-komendant uczelni wojskowej – w przypadku egzaminu oficerskiego i egzaminu podoficerskiego dla żołnierzy kształconych w tej uczelni;
 - 2) komendant szkoły podoficerskiej – w przypadku egzaminu podoficerskiego.”;
- 24) w art. 190 w ust. 11 skreśla się wyrazy „art. 61.”;

25) po art. 203 dodaje się art. 203a w brzmieniu:

„Art. 203a. 1. Żołnierzom zawodowym wyznaczonym do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa w czasie pobytu w strefie działań wojennych przysługuje indywidualne i zbiorowe ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w czasie pełnienia służby poza granicami państwa, wskutek których nastąpiło uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć żołnierza.

2. Minister Obrony Narodowej w uzasadnionych przypadkach, biorąc pod uwagę w szczególności ryzyko narażenia żołnierza zawodowego na utratę zdrowia lub życia, może wyrazić zgodę na objęcie indywidualnym i zbiorowym ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w czasie pełnienia służby poza granicami państwa również żołnierzy wyznaczonych do pełnienia służby poza granicami państwa w miejscu innym niż strefa działań wojennych.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy niebędących żołnierzami zawodowymi, skierowanych w zagraniczną podróż służbową.”;

26) w art. 223 po wyrazach „nie może powstać stosunek” dodaje się wyraz „bezpośredniej”;

27) w art. 226 pkt 14 otrzymuje brzmienie:

„14) skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania;”;

28) w art. 228 w ust. 1:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) skazania prawomocnym wyrokiem na karę ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania albo karę aresztu wojskowego bez warunkowego zawieszenia jej wykonania albo z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;”;

b) uchyla się pkt 6;

29) w art. 236:

a) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5c w brzmieniu:

„5a. Decyzje w sprawach przekwalifikowania zawodowego, przejazdów i zakwaterowania wydaje podmiot, o którym mowa w ust. 16 pkt 5.

5b. Odwołania od decyzji, o których mowa w ust. 5a, rozpatruje podmiot, o którym mowa w ust. 16 pkt 1.

5c. Organem wyższego stopnia w sprawach, o których mowa w ust. 5a, jest podmiot, o którym mowa w ust. 16 pkt 1.”;

b) po ust. 15 dodaje się ust. 15a w brzmieniu:

„15a. Decyzje w sprawach praktyk zawodowych wydaje podmiot, o którym mowa w ust. 16 pkt 1.”;

30) po art. 266 dodaje się art. 266a w brzmieniu:

„Art. 266a. 1. Minister Obrony Narodowej może, na wniosek opiekuna psa służbowego albo opiekuna konia służbowego, albo organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, objąć wsparciem, o którym mowa w art. 259, art. 261 i art. 264, psy i konie służbowe wycofane z użycia przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o Policji (Dz. U. poz. 1728 oraz z 2022 r. poz. 2687).

2. W przypadku objęcia wsparciem, o którym mowa w art. 259, art. 261 i art. 264, psów i koni służbowych wycofanych z użycia Minister Obrony Narodowej wyznacza dowódcę jednostki wojskowej właściwego w zakresie wydawania wyżywienia w naturze lub wypłaty ryczałtu z tytułu kosztów wyżywienia, zwrotu kosztów zabiegów profilaktycznych i leczenia, zwrotu kosztów utylizacji zwłok oraz sprawowania nadzoru nad tymi psami i końmi. Przepisy art. 258, art. 259, art. 261, art. 264 oraz art. 265 stosuje się odpowiednio.”;

31) w art. 271 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Urlop szkoleniowy jest przeznaczony na przygotowanie się do egzaminów i ich złożenie, przygotowanie pracy dyplomowej, przygotowanie się do egzaminów dyplomowego lub specjalizacyjnego i złożenie ich, przygotowanie się do obrony rozprawy doktorskiej lub do kolokwium habilitacyjnego.”;

32) w art. 274 w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) w celu przygotowania się do obrony rozprawy doktorskiej lub w celu przygotowania się do kolokwium habilitacyjnego – 28 dni;”;

33) w art. 275 uchyla się ust. 5;

34) w art. 284 ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Żołnierza zawodowego sprawującego opiekę nad dzieckiem do lat 8, pozostającego w związku małżeńskim z innym żołnierzem, nie deleguje się bez jego zgody poza miejsce pełnienia zawodowej służby wojskowej w tym samym czasie co współmałżonka.

5. Żołnierza zawodowego samotnie wychowującego dziecko do lat 8 nie deleguje się bez jego zgody poza miejsce pełnienia zawodowej służby wojskowej.”;

35) w art. 303 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się:

- 1) do umów o pracę zawartych na okres próbny;
- 2) do umów o pracę zawartych na czas określony nie dłuższy niż 12 miesięcy;
- 3) do stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania;
- 4) jeżeli pracodawca może rozwiązać stosunek pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika;
- 5) w przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości pracodawcy.”;

36) w art. 304 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się:

- 1) do umów o pracę zawartych na okres próbny;
- 2) do umów o pracę zawartych na czas określony nie dłuższy niż 24 miesiące;
- 3) do stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania;
- 4) w przypadku otwarcia likwidacji lub ogłoszenia upadłości pracodawcy;
- 5) w sytuacjach określonych w art. 52 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- 6) w sytuacjach określonych w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2025 r. poz. 570).”;

37) w art. 350 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) naruszenie przepisów obowiązujących w uczelni oraz za czyny uchybiające godności studenta lub doktoranta – żołnierzy, którzy odbywają studia lub kształcenie w szkole doktorskiej w uczelni wojskowej.”;

38) w art. 358:

a) w ust. 1 w pkt 6 na końcu dodaje się przecinek i dodaje się pkt 7 i 8 w brzmieniu:

- „7) dowódca batalionu (równorzędny),
- 8) dowódca kompanii (równorzędny)”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Przełożeni dyscyplinarni, o których mowa w ust. 1 pkt 2–8, sprawują władzę dyscyplinarną w stosunku do podległych im żołnierzy.”;

c) ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Minister Obrony Narodowej oraz osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 2–6, mogą w formie pisemnej upoważnić inną osobę do załatwiania spraw dyscyplinarnych w swoim imieniu w ustalonym zakresie.”;

39) w art. 372 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kary dyscyplinarne wymierza właściwy przełożony dyscyplinarny, z zastrzeżeniem kar, o których mowa w art. 362 ust. 1 pkt 5 i 7, do których wymierzenia właściwy jest przełożony dyscyplinarny, o którym mowa w art. 358 ust. 1 pkt 1–6, lub przełożony posiadający odpowiednio kompetencje do wyznaczenia na stanowiska służbowe i zwolnienia ze służby wojskowej.”;

40) w art. 427 w ust. 1 pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3) wymienionych w pkt 4, 6–8 – przełożony dyscyplinarny zajmujący stanowisko co najmniej dowódcy jednostki wojskowej;

4) wymienionych w pkt 9–11 – Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej lub przełożony dyscyplinarny zajmujący stanowisko służbowe co najmniej dowódcy jednostki wojskowej.”;

41) w art. 439 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Decyzję w sprawie przyznania dodatku o charakterze stałym wydaje się na czas określony lub nieokreślony, nie dłuższy jednak niż czas pełnienia przez żołnierza zawodowego służby na stanowisku służbowym, z wyjątkiem decyzji wydawanych w sprawie przyznania dodatku:

1) za długoletnią służbę wojskową – którą wydaje się jednorazowo na okres pełnienia przez żołnierza zawodowej służby wojskowej;

2) służbowego z tytułu pełnienia służby w określonych jednostkach wojskowych oraz motywacyjnego – które wydaje się na czas pełnienia służby w danej jednostce wojskowej.”;

42) w art. 445 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Przepisu ust. 9 nie stosuje się do żołnierza zawodowego wykonującego zadania służbowe polegające na uczestniczeniu w ćwiczeniach i szkoleniach poligonowych, a także przebywającego poza stałym miejscem pełnienia służby w związku z czasową zmianą miejsca postoju jednostki wojskowej lub wydzielonego pododdziału.”;

43) w art. 455:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Oprócz uposażenia, o którym mowa w ust. 1, żołnierzowi zawodowemu skierowanemu na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą przysługuje:

- 1) w przypadku planowanego pobytu do 6 miesięcy:
 - a) stypendium miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania za granicą,
 - b) zwrot kosztów zakwaterowania,
 - c) jednorazowy zwrot uzasadnionych wydatków rzeczowych związanych z przygotowaniem pracy dyplomowej lub rozprawy doktorskiej,
 - d) zwrot kosztów przejazdów z miejsca zamieszkania w kraju do miejsca skierowania za granicę i z powrotem oraz zwrot kosztów dojazdów z miejsca zakwaterowania poza granicami państwa do miejsca odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innej formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą i z powrotem,
 - e) zwrot opłat wizowych,
 - f) zwrot kosztów ubezpieczenia zdrowotnego wymaganego przez stronę organizującą studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą,
 - g) zwrot innych udokumentowanych kosztów poniesionych przed wyjazdem, w trakcie procesu kierowania na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą, wynikających z wymogów określonych przez stronę organizującą naukę;
- 2) w przypadku planowanego pobytu trwającego powyżej 6 miesięcy oprócz należności wymienionych w pkt 1:
 - a) zwrot kosztów przejazdów małżonka i dzieci pozostających na utrzymaniu żołnierza z miejsca zamieszkania w kraju do miejsca jego skierowania za granicę i z powrotem,
 - b) zwrot kosztów zakwaterowania przebywających wraz z żołnierzem małżonka i dzieci pozostających na jego utrzymaniu,
 - c) zwrot kosztów wymaganego przez stronę organizującą studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą ubezpieczenia zdrowotnego przebywającego z

żołnierzem małżonka i dzieci pozostających na jego utrzymaniu albo zwrot niezbędnych, udokumentowanych kosztów leczenia żołnierza i przebywających z nim uprawnionych członków rodziny,

- d) pokrycie kosztów związanych z nauką w szkole podstawowej i ponadpodstawowej dzieci pozostających na utrzymaniu żołnierza przebywających wraz z żołnierzem,
- e) zwrot innych udokumentowanych kosztów dotyczących małżonka i dzieci pozostających na utrzymaniu żołnierza, poniesionych przed ich wyjazdem w trakcie procesu kierowania żołnierza za granicę, wynikających z wymogów określonych przez stronę organizującą studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą.”,

- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a–2s w brzmieniu:

„2a. Skierowanie na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą wydaje organ wojskowy właściwy w sprawie kierowania żołnierza na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą albo dowódca jednostki wojskowej wskazany przez organ kierujący w decyzji o skierowaniu żołnierza na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą. W skierowaniu określa się w szczególności stopień wojskowy, nazwisko i imiona kierowanego żołnierza oraz miejsce odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innych form szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą i zakres przyznanych należności pieniężnych.

2b. O zwrocie kosztów, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b–g oraz w pkt 2, rozstrzyga organ, który wydał skierowanie na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą.

2c. Wysokość należności, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a i b oraz pkt 2 lit. b, a także środek transportu właściwy do odbycia przejazdów i dojazdów określa się w skierowaniu na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą.

2d. Wysokość stypendium miesięcznego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a, wynosi 150 % kwoty bazowej dodatku zagranicznego ustalonego dla państwa, do

którego żołnierz został skierowany na naukę za granicą, zwanego dalej „docelowym państwem”, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 51 ust. 6 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1691 i 1840).

2e. Stypendium za jeden dzień wynosi 1/30 kwoty stypendium miesięcznego.

2f. Stypendium miesięczne dla żołnierza, który w czasie skierowania na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą nie otrzymuje bezpłatnego wyżywienia, ulega zwiększeniu za każdy nieotrzymany przez żołnierza posiłek odpowiednio o:

- 1) 15 % – na śniadanie,
- 2) 30 % – na obiad,
- 3) 30 % – na kolację

– wysokości dziennej stawki diety ustalonej dla docelowego państwa, zgodnie z przepisami w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju, wydanymi na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2g. Stypendium miesięczne podwyższa się o 150 % stawki dodatku zagranicznego bazowego ustalonego dla docelowego państwa na każdego przebywającego wraz z żołnierzem uprawnionego członka rodziny.

2h. Zwrotu kosztów zakwaterowania, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. b albo w ust. 2 pkt 2 lit. b, dokonuje się do wysokości ustalonego na ten cel limitu miesięcznego. Należność, o której mowa w ust. 2 pkt 2 lit. b, przysługuje w pełnej wysokości również w przypadku, gdy państwo przyjmujące żołnierza zawodowego na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą pokrywa w całości albo w części z własnych środków finansowych koszty jego zakwaterowania.

2i. Wysokość limitu miesięcznego, o którym mowa w ust. 2h, ustala się do wysokości miesięcznej kwoty kosztów zakwaterowania określonej przez stronę organizującą studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację albo inną formę szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą, a w przypadku braku takiego

określenia – do wysokości trzydziestokrotności limitu na nocleg w docelowym państwie, ustalonego na podstawie przepisów, o których mowa w ust. 2f.

2j. W uzasadnionych przypadkach, w szczególności gdy wraz z żołnierzem przebywają jego małżonek i dzieci pozostające na jego utrzymaniu, organ wydający skierowanie na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą może wyrazić zgodę na zwrot potwierdzonych rachunkiem kosztów zakwaterowania przekraczających limit, o którym mowa w ust. 2i.

2k. Jednorazowego zwrotu, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 lit. c, dokonuje się na podstawie przedstawionych przez żołnierza dokumentów (rachunków) potwierdzających poniesione wydatki, w wysokości nieprzekraczającej kwoty stypendium miesięcznego.

2l. Żołnierzowi oraz małżonkowi i dzieciom pozostającym na jego utrzymaniu wyjeżdżającym wraz z żołnierzem do miejsca jego skierowania na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą przysługuje jednokrotny zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania w kraju do miejsca odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innej formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą i z powrotem.

2m. Zwrot kosztów przejazdów z miejsca skierowania na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inną formę szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą do miejsca zamieszkania w kraju i z powrotem przysługuje żołnierzowi, który nie skorzystał z prawa do przebywania w miejscu odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innej formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą wraz z uprawnionymi członkami rodziny – jeden raz w każdym okresie odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innej formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą, którego planowana długość wynosi co najmniej 6 miesięcy.

2n. Żołnierzowi oraz przebywającym wraz z nim małżonkowi i dzieciom pozostającym na jego utrzymaniu przysługuje zwrot kosztów przejazdu do kraju i z powrotem w celu niezbędnego leczenia szpitalnego oraz w razie śmierci małżonka, rodziców, rodzeństwa, rodziców małżonka tego żołnierza, dziecka tego żołnierza,

dziecka przysposobionego, pasierba oraz dziecka przyjętego na utrzymanie i wychowanie na podstawie orzeczenia sądu.

2o. Żołnierzowi przysługuje zwrot kosztów przejazdu dziecka pozostającego na jego utrzymaniu do kraju i z powrotem w celu złożenia przez to dziecko egzaminu klasyfikacyjnego, poprawkowego, promocyjnego, końcowego, dyplomowego, ósmoklasisty, maturalnego, semestralnego, zawodowego, sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia lub egzaminu i zaliczenia oraz zwrot kosztów przejazdu opiekuna prawnego tego dziecka, jeżeli nie ukończyło ono 18. roku życia albo 25. roku życia, jeżeli uczęszcza do szkoły lub odbywa studia, a które stało się całkowicie niezdolne do pracy lub niezdolne do samodzielnej egzystencji.

2p. Żołnierzowi przysługuje zwrot kosztów przejazdów z miejsca odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innej formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą do miejsca pobytu określonego w programie tej nauki i z powrotem.

2q. Do zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 2l–2o, stosuje się odpowiednio przepisy art. 445 ust. 7 pkt 1 i 2, ust. 13 i 14 oraz przepisy wydane na podstawie art. 445 ust. 15, w części dotyczącej zagranicznych podróży służbowych żołnierzy zawodowych.

2r. Do zwrotu niezbędnych, udokumentowanych kosztów leczenia żołnierza oraz przebywających z nim małżonka oraz dzieci pozostających na jego utrzymaniu stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 203 ust. 8.

2s. Do zwrotu kosztów związanych z nauką w szkole podstawowej i ponadpodstawowej dzieci pozostających na utrzymaniu żołnierza przebywających wraz z nim w miejscu odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innej formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą stosuje się odpowiednio przepisy wydane na podstawie art. 203 ust. 8.”,

c) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Należności określone w ust. 2 nie przysługują lub podlegają odpowiedniemu obniżeniu, jeżeli państwo przyjmujące żołnierza zawodowego na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą pokrywa je w całości albo w części z własnych środków finansowych, z zastrzeżeniem ust. 2h zdanie drugie.

4. Minister Obrony Narodowej określi, w drodze rozporządzenia, tryb, terminy i sposób wypłacania należności, o których mowa w ust. 2, jednostki wojskowe właściwe w sprawie wypłacania tych należności oraz wzór skierowania na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą, uwzględniając sprawność postępowania w tych sprawach.”;

44) w art. 471 w ust. 2 po pkt 2a dodaje się pkt 2b w brzmieniu:

„2b) świadczenie motywacyjne;”;

45) w art. 479 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Żołnierzom, o których mowa w ust. 1, mogą być przyznawane dodatki do uposażenia uzasadnione szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej.”;

46) po art. 480a dodaje się art. 480b w brzmieniu:

„Art. 480b. 1. Minister Obrony Narodowej, w przypadkach uzasadnionych wyjątkowymi warunkami pełnienia służby, miejscem jej pełnienia, jej właściwością lub kwalifikacjami żołnierza, w sytuacji wykonywania zadań z zakresu zarządzania kryzysowego, zadań zapewniających bezpieczeństwo zewnętrzne państwa oraz zadań realizowanych w ramach uczestniczenia w systemie przekazywania środków zaopatrzenia i sprzętu wojskowego na rzecz państw trzecich, w tym wykonywanych w skróconych terminach ich realizacji, niezależnie od czasu pełnienia przez żołnierza służby wojskowej może przyznać żołnierzowi, w formie decyzji, świadczenie motywacyjne, określając jego wysokość i czas jego otrzymywania.

2. Świadczenia motywacyjnego nie przyznaje się, a przyznane wstrzymuje się żołnierzowi:

- 1) przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne, dyscyplinarne lub o odpowiedzialności zawodowej – do czasu prawomocnego zakończenia tego postępowania;
- 2) ukaranemu karą dyscyplinarną – do czasu jej zatarcia;
- 3) skazanemu wyrokiem sądu lub w stosunku do którego postępowanie karne zostało warunkowo umorzone – przez okres roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, przepis art. 485 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

4. Świadczenia motywacyjnego nie wypłaca się za okres:

- 1) wymienionych w art. 487 przerw w wykonywaniu obowiązków służbowych;

- 2) zawieszenia w czynnościach służbowych albo tymczasowego aresztowania;
- 3) choroby żołnierza;
- 4) innej nieobecności trwającej co najmniej miesiąc kalendarzowy.

5. Jeżeli po przyznaniu świadczenia motywacyjnego wystąpią okoliczności, o których mowa w ust. 2 lub 4, wstrzymanie wypłaty świadczenia motywacyjnego następuje z dniem zaistnienia tych okoliczności. Wstrzymanie wypłaty świadczenia motywacyjnego następuje w formie dokumentu wydawanego dla celów ewidencyjnych przez dowódcę jednostki wojskowej.

6. Do ustalania wysokości świadczenia motywacyjnego przepis art. 476 ust. 6 stosuje się odpowiednio.”;

- 47) w art. 484 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W okresie choroby, urlopu i zwolnienia od zajęć służbowych żołnierz zachowuje prawo do pobieranego ostatnio uposażenia i innych należności pieniężnych, z uwzględnieniem powstałych w tym okresie zmian mających wpływ na wysokość uposażenia zasadniczego lub na prawo do dodatków i innych należności pieniężnych, z zastrzeżeniem art. 480b.”;

- 48) art. 518 otrzymuje brzmienie:

„Art. 518. 1. Jeżeli do jednorazowego odszkodowania jest uprawniony tylko jeden członek rodziny zmarłego żołnierza, jednorazowe odszkodowanie przysługuje w wysokości:

- 1) 45-krotności przeciętnego wynagrodzenia, gdy uprawnionymi są małżonek lub dziecko;
- 2) 22,5-krotności przeciętnego wynagrodzenia, gdy uprawnionym jest inny członek rodziny.

2. Jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni równocześnie:

- 1) małżonek i jedno dziecko lub więcej dzieci – odszkodowanie to przysługuje w wysokości ustalonej w ust. 1 pkt 1, zwiększonej o 12-krotność przeciętnego wynagrodzenia na każde dziecko;
- 2) dwoje lub więcej dzieci – odszkodowanie to przysługuje w wysokości określonej w ust. 1 pkt 1, zwiększonej o 12-krotność przeciętnego wynagrodzenia na drugie i każde następne dziecko.

3. Jeżeli oprócz małżonka lub dzieci do jednorazowego odszkodowania uprawnieni są równocześnie inni członkowie rodziny, każdemu z nich przysługuje odszkodowanie w

wysokości 12-krotności przeciętnego wynagrodzenia, niezależnie od odszkodowania przysługującego małżonkowi lub dzieciom zgodnie z ust. 1 pkt 1 lub ust. 2.

4. Jeżeli do jednorazowego odszkodowania są uprawnieni tylko członkowie rodziny inni niż małżonek lub dzieci, odszkodowanie to przysługuje w wysokości ustalonej według zasad określonych w ust. 1 pkt 2, zwiększonej o 12-krotność przeciętnego wynagrodzenia na drugiego i każdego następnego uprawnionego.

5. Kwotę jednorazowego odszkodowania, ustaloną zgodnie z ust. 2 lub 4, dzieli się w równych częściach między uprawnionych.”;

49) w art. 531:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Żołnierzy rezerwy, których w pierwszej kolejności przewiduje się powołać do służby wojskowej pełnionej w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny, przeznacza się do tej służby przez nadanie w czasie pokoju przydziału mobilizacyjnego na stanowiska służbowe lub do pełnienia funkcji wojskowych, które są określone w etacie jednostki wojskowej i występują w czasie wojny, albo na stanowiska służbowe lub do pełnienia funkcji wojskowych w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Pracownikom resortu obrony narodowej nadaje się pracownicze przydziały mobilizacyjne na stanowiska określone w etacie jednostki wojskowej albo komórki organizacyjnej występujące w czasie wojny albo na stanowiska w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W razie potrzeby pracownikom organizacji międzynarodowych, międzynarodowych struktur wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogą być nadawane w czasie pokoju pracownicze przydziały mobilizacyjne na stanowiska określone w tych organizacjach, strukturach lub siłach zbrojnych.”,

c) po ust. 6 dodaje się ust. 6a w brzmieniu:

„6a. Pracownicze przydziały mobilizacyjne na stanowiska, o których mowa w ust. 5 i 6, nadaje się w razie potrzeby również na stanowiska, na które nadano już taki przydział.”,

d) po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

„8a. Zadania dowódcy jednostki wojskowej w zakresie przydziałów mobilizacyjnych oraz pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych dotyczących stanowisk służbowych w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej realizuje dowódca jednostki organizacyjnej istniejącej w czasie pokoju, której powierzono zadania związane z administrowaniem żołnierzami pełniącymi służbę na stanowiskach służbowych w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”,

e) po ust. 10 dodaje się ust. 10a w brzmieniu:

„10a. W karcie mobilizacyjnej dotyczącej przydziału mobilizacyjnego do organizacji międzynarodowych, międzynarodowych struktur wojskowych lub na stanowiska przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dodatkowo określa się jednostkę organizacyjną istniejącą w czasie pokoju, której powierzono zadania związane z administrowaniem żołnierzami pełniącymi służbę na stanowiskach służbowych w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz jej miejsce stałej dyslokacji.”;

50) w art. 621 dodaje się ust. 11 w brzmieniu:

„11. Do doręczania wezwań do wykonania świadczenia osobistego na rzecz obrony stosuje się odpowiednio przepisy art. 533 ust. 1 i 3 oraz przepisy wydane na podstawie art. 533 ust. 6.”;

51) w art. 628:

a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jednostkami organizacyjnymi wykonującymi zadania na potrzeby obrony państwa są jednostki organizacyjne Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej, Straży Marszałkowskiej, Krajowej Administracji Skarbowej, jednostki organizacyjne podległe Ministrowi Obrony Narodowej i przez niego nadzorowane niewchodzące

w skład Sił Zbrojnych, a także organy władzy i administracji rządowej, instytucje państwowe, organy samorządu terytorialnego oraz inne jednostki organizacyjne.”,

b) w ust. 5 w pkt 1 lit. d otrzymuje brzmienie:

„d) jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych, które są przeznaczone na potrzeby ujęte w etacie jednostki zmilitaryzowanej;”;

52) w art. 631 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Do doręczenia wezwań do wykonania świadczenia rzeczowego na rzecz obrony stosuje się odpowiednio przepisy art. 533 ust. 1 i 3 oraz przepisy wydane na podstawie art. 533 ust. 6.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2025 r. poz. 561) w art. 39q w ust. 2 po pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12–14 w brzmieniu:

„12) w przypadku gdy przewidywane jest ograniczenie kręgu podmiotów, którym obligacje są oferowane do nabycia na rynku pierwotnym – wskazanie podmiotów, którym obligacje danej emisji mogą być oferowane;

13) w przypadku gdy przewidywane jest ograniczenie co do obrotu obligacjami – wskazanie ograniczeń obrotu obligacjami, w tym obligacjami na okaziciela, na rynku pierwotnym lub wtórnym;

14) w przypadku gdy przewidywane jest ograniczenie w przenoszeniu obligacji – wskazanie ograniczenia w przenoszeniu obligacji, w tym obligacji na okaziciela, do innego rejestru lub pomiędzy rejestrami prowadzonymi przez różne podmioty prowadzące działalność maklerską lub banki powiernicze, w ramach których są dokonywane zapisy identyfikujące osoby, którym przysługują prawa z tych obligacji uważane według przepisów prawa za rachunki papierów wartościowych, albo na rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146) w art. 4 ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Od chwili zarejestrowania:

1) skarbowych papierów oszczędnościowych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, 1572, 1717, 1756, 1907 oraz z 2025 r. poz. 39),

- 2) obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz funduszy utworzonych, powierzonych albo przekazanych temu bankowi na podstawie odrębnych ustaw, gwarantowanych przez Skarb Państwa, które zgodnie z warunkami emisji nie są wprowadzane do systemu obrotu instrumentami finansowymi

– na podstawie umowy, której przedmiotem jest rejestracja tych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych, za rachunki papierów wartościowych uważa się również zapisy dotyczące tych papierów, dokonywane przez podmioty prowadzące działalność maklerską lub banki powiernicze, o ile zapisy te identyfikują osoby, którym przysługują prawa z tych papierów wartościowych.”.

Art. 4. 1. Osobom, które w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 29 września 2023 r. odbywały ćwiczenia wojskowe i nie otrzymały zwrotu kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do miejsca odbywania ćwiczeń i z powrotem, zwraca się, na wniosek, ich równowartość. Za koszty podróży uznaje się koszty przejazdu środkami publicznego transportu zbiorowego kolejowego pociągiem osobowym lub pospiesznym w klasie drugiej albo autobusowego w komunikacji zwykłej lub pospiesznej na trasie z miejsca stałego zameldowania lub zameldowania czasowego trwającego ponad 3 miesiące tej osoby w dniu odbycia przejazdu na ćwiczenia wojskowe do jednostki wojskowej, w której odbywała ona ćwiczenia wojskowe – i z powrotem. W przypadku braku takiego środka komunikacji koszty przejazdu ustala się według ceny biletu określonej na dzień 1 stycznia 2023 r. najtańszego przewoźnika kolejowego określonego dla odległości odpowiadającej trasie przejazdu wskazanej w zdaniu drugim.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera imię i nazwisko osoby, jej numer PESEL, okres trwania ćwiczeń oraz adres zameldowania na pobyt stały lub czasowy przekraczający 3 miesiące w dniu odbycia przejazdu do jednostki wojskowej.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się do dowódcy jednostki wojskowej, w której osoba powołana odbywała ćwiczenia wojskowe, w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. Zwrotu kosztów przejazdu dokonują dowódcy jednostek wojskowych, w których osoby powołane odbywały ćwiczenia wojskowe, na podstawie dołączonych dowodów zakupu biletów na przejazd na trasie, o której mowa w ust. 1. W przypadku braku dowodów zakupu biletów zwrot kosztów przejazdu następuje w postaci wypłaty ekwiwalentu pieniężnego, którego wysokość ustala się w sposób, o którym mowa w ust. 1 zdanie trzecie.

Art. 5. Do środków finansowych stanowiących zwrot kosztów wynikających z umów zawartych z żołnierzami skierowanymi na studia lub naukę albo staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego przed dniem 23 marca 2022 r. stosuje się przepisy art. 41 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. Dotychczasowe decyzje wydane w sprawie przyznania dodatku za długoletnią służbę wojskową, dodatku służbowego z tytułu pełnienia służby w określonej jednostce wojskowej oraz dodatku motywacyjnego stają się decyzjami, o których mowa odpowiednio w art. 439 ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w ust. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 7. 1. Przepisy art. 106 ust. 1 i 4 oraz art. 455 ust. 2–2s ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do żołnierzy zawodowych skierowanych na studia lub naukę albo na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą, którzy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są studentami lub pobierają naukę albo przebywają na stażu, kursie lub specjalizacji albo innej formie szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą, z mocą od dnia skierowania.

2. Żołnierze skierowani na naukę za granicą do dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 51 ust. 6 ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej, o których mowa w art. 455 ust. 2d ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, otrzymują stypendium miesięczne na pokrycie kosztów utrzymania za granicą, o którym mowa w art. 455 ust. 2 pkt 1 lit. a ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, w wysokości ustalonej przy zastosowaniu kwot bazowych dodatku zagranicznego dla poszczególnych państw przyjmujących określonych w obwieszczeniu wydanym na podstawie art. 7 ust. 4 ustawy z dnia 8 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o służbie zagranicznej oraz ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. poz. 1840).

3. Przepisy art. 518 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do ustalania wysokości odszkodowania z tytułu śmierci żołnierza po dniu 1 stycznia 2024 r. będącej następstwem wypadków lub chorób pozostających w związku ze służbą wojskową, o których mowa w dziale XVI ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 8. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 455 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 455 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym

niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, i mogą być zmieniane na podstawie przepisów dotychczasowych.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Realizacja konstytucyjnych zadań przez Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „Siłami Zbrojnymi”, w szczególności w obecnej sytuacji geopolitycznej, wymusza konieczność podjęcia interwencji legislacyjnej mającej na celu unormowanie działań w zakresie wzmocnienia liczbowego i jakościowego personelu Sił Zbrojnych.

Ocena funkcjonowania dotychczasowych rozwiązań w zakresie procesu rekrutacji osób do służby wojskowej wymusza konieczność usprawnienia tego procesu, w szczególności w aspekcie oceny zdolności fizycznej i psychicznej osób ubiegających się o przyjęcie do różnych form służby wojskowej. Impulsem do opracowania niniejszego projektu ustawy są również podejmowane w ostatnim okresie intensywne działania związane z zakupem uzbrojenia i sprzętu wojskowego (w tym również od partnerów zagranicznych), co przekłada się na konieczność zmiany uregulowań prawnych w zakresie funkcjonowania Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych oraz systemu kierowania żołnierzy zawodowych na naukę (w tym poza granice państwa, również w celu nabywania kwalifikacji do obsługi nowowprowadzanego uzbrojenia i sprzętu wojskowego).

W projektowym akcie przewidziano również szereg innych regulacji odnoszących się do funkcjonowania Sił Zbrojnych, w tym:

- związanych z funkcjonowaniem Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych,
- wskazujących administratora danych osobowych w Ministerstwie Obrony Narodowej,
- określających zadania dla Dowódcy Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych z zakresu zarządzania kryzysowego NATO i UE,
- porządkujących kwestię kierowania do komisji lekarskich osób, których stan zdrowia się pogorszył w celu zmiany orzeczonej wobec nich kategorii zdolności do służby wojskowej,
- związanych z przeprowadzaniem badań psychologicznych osób ubiegających się o powołanie do służby wojskowej,
- wprowadzających regulację, na podstawie której postępowanie rekrutacyjne wobec osoby ubiegającej się o powołanie do służby wojskowej będzie trwało „bez zbędnej zwłoki”,
- zapewniających wsparcie finansowe organizacjom proobronnym, przez umożliwienie udzielenia tym organizacjom dotacji celowej,

- wprowadzających regulacje dotyczące doręczania wezwań do wykonania nałożonych na podmioty świadczeń osobistych i rzeczowych,
- wprowadzających możliwość przebywania żołnierza zawodowego skierowanego na naukę trwającą powyżej 6 miesięcy poza granicami państwa wraz z członkami rodziny,
- wprowadzających świadczenia dla żołnierzy zawodowych skierowanych na naukę poza granice państwa i przebywających wraz z członkami rodziny,
- zmieniających regulacje w zakresie zwrotu kosztów nauki, jakie jest zobowiązany zwrócić żołnierz zawodowy w przypadku przerwania nauki lub zwolnienia się z zawodowej służby wojskowej przed ustalonym okresem,
- porządkujących przepisy w zakresie przesłanek zwolnienia z zawodowej i niezawodowej służby wojskowej,
- zmieniających warunki mianowania (*mianowane na podporucznika i kaprała będą osoby z pozytywną opinią w ocenie służbowej, a nie tylko z bardzo dobrą*) oraz przeprowadzania egzaminu podoficerskiego,
- wprowadzających zakaz kierowania w podróż służbową w tym samym czasie małżonków będących żołnierzami zawodowymi sprawującymi opiekę nad dzieckiem do lat 8 (*rozwiązanie to będzie się stosować również do samotnego rodzica*),
- ustanawiających dowódcę batalionu i dowódcę kompani jako organy dyscyplinarne – będą mogli wymierzać „drobne” kary dyscyplinarne,
- doprecyzowujących sposób przyznawania żołnierzom zawodowym dodatku za długoletnią służbę wojskową, dodatku służbowego z tytułu pełnienia służby w jednostce wojskowej oraz dodatku motywacyjnego,
- doprecyzowujących kwestię odbywania przez żołnierzy podróży służbowych w celu udziału w ćwiczeniach i szkoleniach,
- ustanawiających przesłankę „bezpośredniej podległości” w przepisie regulującym niedopuszczalność powstania stosunku podległości służbowej między żołnierzami oraz pracownikami cywilnymi w jednostce wojskowej,
- wprowadzających możliwość gromadzenia w ewidencji wojskowej danych dotyczących posiadanych przez żołnierza uprawnień do dostępu do informacji niejawnych,

- regulujących czas pracy radców prawnych – przez usunięcie przepisu art. 275 ust. 5,
- wprowadzających dla żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe np. *attaché* w krajach uznanych za strefę działań wojennych (np. w Iraku) możliwości wykupu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków,
- wskazujących organy właściwe do wydania decyzji dotyczących pomocy w zakresie przekwalifikowania zawodowego dla żołnierzy,
- regulujących kwestię ujęcia ministerstw w katalogu podmiotów, na rzecz których mogą być nakładane świadczenia rzeczowe,
- umożliwiających nadawanie przydziałów mobilizacyjnych żołnierzom pasywnej rezerwy na stanowiskach służbowych w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- umożliwiających finansowanie opieki sprawowanej nad psami i końmi służbowymi wycofanymi z użycia w Siłach Zbrojnych przed dniem 21 grudnia 2021 r.,
- zwiększających wysokość odszkodowania z tytułu śmierci żołnierza pozostającej w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych,
- wprowadzających świadczenie motywacyjne dla żołnierzy zawodowych w trakcie kształcenia w uczelni wojskowej, szkole podoficerskiej, centrum szkolenia lub w ośrodku szkolenia oraz dla żołnierzy niezawodowych,
- znoszących ochronę przed zwolnieniem osób zatrudnionych na podstawie powołania, którzy są równocześnie żołnierzami WOT lub pełnią dobrowolną zasadniczą służbę wojskową.

Proponuje się również zmiany w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

Dodatkowo w projekcie zawarto przepisy przewidujące zwrot kosztów przejazdów osób wezwanych na obowiązkowe ćwiczenia wojskowe w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 27 września 2023 r.

I. W art. 1 projektowanej ustawy wprowadza się następujące zmiany w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (zwanej dalej „ustawą”):

- 1) w art. 2 pkt 35a wprowadza się definicję szkoły podstawowej i ponadpodstawowej. W ustawie kilkakrotnie zamieszczono przepisy zawierające odniesienie do szkół podstawowych lub ponadpodstawowych. Taka regulacja znalazła się m. in. w art. 140 ust. 9 pkt 1, art. 144 ust. 1 w zdaniu wprowadzającym, art. 151 pkt 3, art. 158 ust. 1 pkt 4, art. 203 ust. 5 pkt 4, art. 274 ust. 1 pkt 1. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe system oświaty obejmuje szkoły podstawowe, ponadpodstawowe oraz szkoły artystyczne. W systemie oświaty działają między innymi szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego (a zatem szkoły ponadpodstawowej). Osoby, które kończą taką szkołę uzyskują – podobnie jak absolwenci szkół podstawowych i ponadpodstawowych – odpowiednio wykształcenie podstawowe lub wykształcenie średnie;
- 2) w art. 10 ust. 4 ustawy skreśla się zwrot „komórki organizacyjne”, którymi są komórki tworzące urząd obsługujący Ministra Obrony Narodowej (por. art. 2 pkt 13 ustawy). Obecne rozwiązanie skutkujące uznaniem tych komórek za jednostki wojskowe powoduje, że w każdym departamencie (biurze, zarządzie) powinien funkcjonować pełnomocnik do spraw ochrony danych osobowych ze wszystkimi konsekwencjami przewidzianymi dla realizacji przez niego zadań administratora w rozumieniu art. 4 pkt 7 RODO. Wykreślenie tego zapisu spowoduje, że rolę administratora będzie pełnił Minister Obrony Narodowej oraz Dyrektor Generalny Ministerstwa Obrony Narodowej, a nie poszczególni kierownicy komórek wewnętrznych tworzących urząd Ministra Obrony Narodowej;
- 3) projektowane zmiany w art. 21 i art. 22 ustawy mają na celu rozdzielenie na poziomie ustawowym odpowiedzialności za realizację przez Siły Zbrojne zadań z zakresu zarządzania kryzysowego Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego i Unii Europejskiej od odpowiedzialności za realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego w rozumieniu art. 2 w zw. z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym. Aktualnie obowiązujący art. 22 ust. 2 pkt 6 ustawy wymienia, wśród kompetencji Dowódcy Wojsk Obrony Terytorialnej – „udział w realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego” i jest to jedyny organ wojskowy, który obecnie posiada ustawowe zadania związane z zarządzaniem kryzysowym. Zasadnym jest podkreślenie, że pojęcie Systemu Reagowania Kryzysowego

Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego nie pokrywa się z pojęciem zarządzania kryzysowego w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym, ponieważ w jego zakres może wchodzić prowadzenie przez państwa Sojuszu operacji w ramach kolektywnej obrony w rozumieniu art. 5 Traktatu Północnoatlantyckiego, sporządzonego w Waszyngtonie dnia 4 kwietnia 1949 r. W ocenie projektodawcy, zasadnym jest przypisanie odpowiedzialności za realizację tych zadań Dowódcy Operacyjnemu Rodzajów Sił Zbrojnych. Analiza systemu bezpieczeństwa oraz współpraca na szczeblach międzynarodowych z państwami członkowskimi Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego wskazuje na Dowódcę Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych jako element systemu dowodzenia Siłami Zbrojnymi, który jest najbardziej właściwy do koordynowania realizacji tych zadań;

- 4) zmiana proponowana w art. 27a określa, że ministrowie zadania z zakresu obronności realizują również przez jednostki podległe tym ministrom oraz przez nich nadzorowane, np. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji będzie realizował zadania z zakresu obronności (przykładowo: z zakresu zapewnienia łączności) przy pomocy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, ale również przy pomocy podległej mu Policji;
- 5) dodanie do ustawy nowego art. 38a ma na celu umożliwienie otwarcia rachunku w banku centralnym państwa realizującego zamówienia na zakup sprzętu wojskowego lub usług z nim związanych w ramach programów międzyrządowych, w których uczestniczy strona polska. Ma to umożliwić w szczególności otwarcie rachunku w Banku Rezerw Federalnych (BRF) USA dedykowanego do obsługi umów związanych z pozyskiwaniem uzbrojenia i usług w ramach programu *Foreign Military Sales* (FMS). Obecnie strona polska przekazuje, zgodnie z procedurami FMS, środki pieniężne na wskazany przez stronę amerykańską rachunek bankowy, zarządzany przez amerykańską agencję rządową DSCA, która obsługuje umowy FMS. Rachunek ten jest własnością rządu USA i wszelkiego rodzaju koszty jego funkcjonowania ponosi strona amerykańska, a zdeponowane na nim środki finansowe nie przynoszą korzyści z tytułu ich oprocentowania. Jednocześnie w związku z wojną na Ukrainie strona amerykańska przyjęła program pomocowy dla sojuszników wspierających Ukrainę w postaci pożyczek bezpośrednich i gwarancji (*Foreign Military Financing – FMF Direct Loan* i *FMF Loan Guarantee*). Z uwagi na znaczną wartość umów zawieranych w ramach programów *FMF Direct Loan* i *FMF Loan Guarantee*, strona amerykańska zaproponowała otwarcie przez stronę polską rachunku bankowego w Banku Rezerw Federalnych USA. Polska byłaby właścicielem tego rachunku, na który byłyby

przelewane zdeponowane w USA i czasowo niewykorzystane środki finansowe (np. ze względu na opóźnienia w kontraktacji). Takie rozwiązanie dałoby możliwość uzyskania dodatkowych środków finansowych z lokat od niewykorzystanych czasowo środków finansowych przelanych na ten rachunek bankowy i mogłyby być wykorzystane na pokrycie bieżącej obsługi rachunku oraz przekierowane przez wpłaty na Fundusz Wsparcia Sił Zbrojnych na finansowanie innych programów modernizacyjnych;

- 6) zmiana w art. 41 ustawy, polegająca na dodaniu ust. 3a umożliwi Bankowi Gospodarstwa Krajowego, w ramach obsługi Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, akumulowanie środków finansowych na przyszłe wydatki związane z realizacją celów określonych w Programie Rozwoju Sił Zbrojnych, w szczególności na wykup obligacji oraz spłatę kredytów i pożyczek. Jest to rozwiązanie, które zmniejszy ryzyko finansowe budżetu państwa (w tym i resortu Obrony Narodowej) w sytuacji wystąpienia problemów z pozyskiwaniem finansowania dłużnego w sytuacji czasowego występowania niekorzystnych warunków na rynkach finansowych przy jednoczesnej konieczności regulowania zobowiązań, które z upływem lat będą coraz większe. Ponadto proponuje się zmiany w art. 41 ust. 4 ustawy, określającym środki Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych. Proponuje się określenie nowych źródeł wpływów do Funduszu, w tym:

- a) pochodzących ze zwrotów środków otrzymywanych przez jednostki organizacyjne resortu obrony narodowej z tytułu udziału Sił Zbrojnych w misjach organizacji międzynarodowych,
- b) zwrotów kosztów poniesionych na utrzymanie i naukę żołnierzy powoływanych do zawodowej służby wojskowej oraz zwrotów kosztów studiów, nauki, staży czy też kursów nieukończonych przez żołnierzy oraz zwrotów stypendiów dla kandydatów na żołnierzy.

Na podstawie zebranych danych za 2023 r. wstępnie szacuje się, że wpływ środków do Funduszu mógłby się zwiększyć o ok. 23 mln zł rocznie;

- 7) zmiana w art. 42 ust. 6 ustawy ma na celu wprowadzenie rozwiązania, zgodnie z którym jedynie zwiększenie wysokości środków z budżetu państwa przekazywanych przez Ministra Obrony Narodowej w trakcie roku budżetowego nie będzie wymagać zmiany planu finansowego Funduszu. Rozwiązanie to spowoduje, że to przekazanie nie będzie wymagało uzgodnienia z Ministrem Finansów oraz opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obronności, co wpłynie na uproszczenie i przyspieszenie tego procesu;

- 8) proponuje się uchylenie art. 61 ustawy oraz wprowadzenie zmian w art. 81, dodanie w art. 88 ust. 2a i 2b oraz wprowadzenie zmian w art. 125 i art. 190 ustawy. Argumentując uchylenie art. 61 ustawy, należy wskazać, że dokonana analiza obecnego rozwiązania wykazuje brak uzasadnienia w zakresie niekierowania na badania lekarskie oraz psychologiczne osób w okresie 3 lat od dnia nadania kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej w ramach kwalifikacji wojskowej, w przypadku ubiegania się przez nie o powołanie do niezawodowych form służby wojskowej. Dotychczasowe rozwiązanie wiąże się z dużym ryzykiem powołania do służby wojskowej osoby, która w tym okresie utraciła zdolność do pełnienia służby wojskowej. Od dnia nadania kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej do dnia powołania może bowiem wystąpić sytuacja, w wyniku której kondycja psychofizyczna ochotnika ulegnie pogorszeniu. Należy również dodać, że badanie psychologiczne prowadzone w ramach kwalifikacji wojskowej polega jedynie na przeprowadzeniu wywiadu psychologicznego i kończy się wydaniem zaświadczenia o braku lub istnieniu przeciwwskazań do pełnienia służby wojskowej, jest więc badaniem niepełnym w stosunku do badania przeprowadzanego w celu powołania do zawodowej lub niezawodowej służby wojskowej. Badanie psychologiczne w ramach procesu rekrutacji do służby wojskowej *(w przeciwieństwie do badania w ramach kwalifikacji wojskowej)* obejmuje ocenę sprawności intelektualnej, cech osobowości, sprawności psychomotorycznej, poziomu dojrzałości emocjonalnej i społecznej oraz ocenę sprawności funkcjonowania w sytuacjach trudnych i stresowych, a także ocenę sposobu działania i podejmowania decyzji w sytuacjach zagrożenia. W konsekwencji nie wydaje się racjonalne, aby na podstawie jedynie zaświadczenia *(a nie orzeczenia psychologicznego, tak jak jest w przypadku badania psychologicznego w celu powołania do służby wojskowej)* dokonywać powołań do służby wojskowej. Uchylenie art. 61 omawianej ustawy spowoduje konieczność kierowania ochotników do pełnienia służby wojskowej, w ramach postępowania rekrutacyjnego, na obligatoryjne badania lekarskie oraz psychologiczne, bez względu na pozytywne wyniki badań przeprowadzonych w ramach kwalifikacji wojskowej. Wszystkie osoby ubiegające się o powołanie do służby wojskowej będą więc badane w wojskowych centrach rekrutacji zarówno pod kątem lekarskim, jak i psychologicznym. Wojskowe centra rekrutacji zatrudniają lekarzy oraz psychologów, którzy orzekają o zdolności do służby wojskowej *(czy też o braku przeciwwskazań do jej pełnienia – w przypadku psychologów)* w ramach postępowania rekrutacyjnego. Celem zmiany art. 81 ust. 2 ustawy jest natomiast stworzenie regulacji,

która jednoznacznie określi obowiązek kierowania przez właściwego szefa wojskowego centrum rekrutacji, w ramach postępowania rekrutacyjnego, do lekarza na badania lekarskie oraz do psychologa na badanie psychologiczne osób ubiegających się o powołanie do dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej oraz do służby w aktywnej rezerwie. Należy mieć na uwadze, że projektowana zmiana, wraz z uchYLENIEM art. 61, spowoduje, że badania lekarskie oraz psychologiczne przeprowadzone na kwalifikacji wojskowej nie będą mieć wpływu na przebieg postępowania rekrutacyjnego do służby wojskowej, innymi słowy osoba starająca się o powołanie, do jednego z trzech ww. rodzajów czynnej służby wojskowej, będzie powtórnie badana przez lekarza, jak też przez psychologa i od wyniku dopiero tych aktualnych badań będzie uzależnione jej powołanie do służby wojskowej. Należy również wskazać, że aktualnie przez brak ustanowienia okresu ważności orzeczeń psychologicznych badany ma nieograniczoną możliwość podchodzenia do ponownego badania, co w pewien sposób destabilizuje pracę psychologów w wojskowych centrach rekrutacji. Rzetelna ocena kandydata (*ochotnika*) w obecnych warunkach, gdy jest powtórnie badany po upływie krótkiego okresu czasu od przeprowadzonych badań psychologicznych, nie jest możliwa, zważywszy na potencjalne niebezpieczeństwo wyuczenia się przez niego i zapamiętania narzędzi badawczych stosowanych w badaniach. Proponuje się więc, aby ostateczne orzeczenie psychologiczne było ważne przez okres roku od daty wydania. Po upływie tego okresu ochotnik będzie uzyskiwał prawo do ponownego badania psychologicznego. Należy mieć również na uwadze, że zaproponowane brzmienie ust. 2a wprowadza podział badań psychologicznych w zależności od procesu rekrutacji, co jest uzasadnione różnym charakterem służby wojskowej (*zawodowej i niezawodowej*) i w związku z tym różnym charakterem badań. Rozwiązanie to nie będzie uniemożliwiać osobom, które były poddawane badaniom psychologicznym w ramach konkretnego postępowania rekrutacyjnego (np. o którym mowa w art. 95 ust. 1 ustawy), starania się o skierowanie na nowe badania psychologiczne, w obrębie innego postępowania rekrutacyjnego. Obecne brzmienie art. 88 ust. 5 ustawy budzi szereg wątpliwości natury proceduralno-odwoławczej. Dlatego też w celu uniknięcia niepotrzebnych interpretacji i zlikwidowania wszelkich niejasności proponuje się nadać nowe brzmienie ust. 5, które daje możliwość upoważnienia przez Szefa CWCR uprawnionych psychologów do przeprowadzenia postępowania odwoławczego;

- 9) proponuje się zmianę w art. 64 ust. 7 ustawy i dodanie w art. 87 ust. 2a. Propozycje te mają na celu uporządkowanie kwestii kierowania do komisji lekarskich (*powiatowych – w trakcie trwania kwalifikacji wojskowej*) oraz wojskowych komisji lekarskich (*w przypadku ubiegania się o powołanie do służby wojskowej*) osób, wobec których wydano już orzeczenie uznające je za zdolne do służby wojskowej (*posiadających kategorię „A”*). Osoby posiadające taką kategorię zgłaszają się dobrowolnie do kwalifikacji wojskowej w celu zmiany posiadanej kategorii zdolności do służby wojskowej, zarówno w celu uznania ich za zdolnych, jak i niezdolnych do pełnienia służby wojskowej. Biorąc pod uwagę cel kwalifikacji wojskowej, określony w art. 56 ust. 1 ustawy, oraz czasowy charakter jej funkcjonowania (*zwykle do 3 miesięcy w trakcie danego roku kalendarzowego*), proponuje się zmianę art. 67 ust. 7 ustawy przez wskazanie, że do kwalifikacji wojskowej mogą zostać wezwane osoby, które nie mają orzeczonej kategorii zdolności do służby wojskowej, oraz osoby posiadające orzeczoną czasową niezdolność do służby wojskowej (*tj. posiadające kategorię „B”*). Wychodząc jednak naprzeciw oczekiwaniom osób posiadających nadaną kategorię zdrowia „A”, a także mając na uwadze potrzebę weryfikacji osób przeznaczanych do służby wojskowej pod kątem ich zdolności do pełnienia służby wojskowej, proponuje się zmianę art. 87 ustawy. W regulacji tej przewiduje się możliwość skierowania przez szefa wojskowego centrum rekrutacji do wojskowej komisji lekarskiej każdej osoby zgłaszającej chęć zmiany posiadanej kategorii zdolności do służby wojskowej, jeśli w jej stanie zdrowia nastąpiło pogorszenie udokumentowane dokumentacją medyczną. Rozwiązanie to jest dedykowane przede wszystkim do osób, które wiele lat temu w czasie kwalifikacji wojskowej uzyskały kategorię zdolności do służby wojskowej „A”, natomiast na przestrzeni tych lat zdolność tę *de facto* utraciły. Osoby takie są wykazywane w ewidencji wojskowej jako zdolne do służby wojskowej, podczas gdy faktycznie w ich stanie zdrowia nastąpiły zmiany powodujące niezdolność do służby wojskowej. Orzeczenia o zdolności do służby wojskowej wydawane w czasie kwalifikacji wojskowej są bezterminowe, tym niemniej dostrzega się konieczność wprowadzenia regulacji pozwalających na ich weryfikację;
- 10) zmiana w art. 71 ust. 2 pkt 1 ustawy dopuszcza możliwość gromadzenia w ewidencji wojskowej dokumentów związanych z dostępem żołnierzy do informacji niejawnych (*takich jak: poświadczenia bezpieczeństwa, zaświadczenia o odbyciu szkoleń z zakresu ochrony informacji niejawnych*);

- 11) zmiana zaproponowana w odniesieniu do art. 82 ust. 1 i 2 ustawy przewiduje uchylenie obecnego 2-dniowego terminu przeprowadzenia postępowania rekrutacyjnego do niezawodowych form służby wojskowej. Przede wszystkim należy podkreślić, że określenie terminu postępowania rekrutacyjnego nie oznacza, że bezpośrednio po zakończeniu tego postępowania żołnierz jest powoływany do służby wojskowej. Powołania następują bowiem w określonych terminach stawiennictwa (*turnusach*). Oznacza to, że powołanie może nastąpić (*i z reguły następuje*) po kilku tygodniach od zakończenia postępowania rekrutacyjnego. Regułą bowiem jest, że osoby ubiegające się o powołanie np. do dobrowolnej służby wojskowej wskazują datę turnusu, w którym chciałyby odbyć służbę wojskową (*np. w okresie wakacyjnym*). Ocena funkcjonowania tego rozwiązania prowadzi więc do wniosku, że tak określony termin postępowania rekrutacyjnego nie wpływa na przyspieszenie powołania ochotnika do niezawodowej służby wojskowej, natomiast utrudnia rzetelne sprawdzenie tego kandydata pod kątem jego predyspozycji do służby wojskowej (*np. przeprowadzenie rozmowy mającej na celu ustalenie posiadanych przez niego kwalifikacji i umiejętności i dokonanie ich oceny w zakresie przydatności w służbie wojskowej*). Obecny termin postępowania rekrutacyjnego w zasadzie pozwala wyłącznie na uzupełnienie ewidencji wojskowej oraz przeprowadzenie podstawowych badań lekarskich i psychologicznych (*w przypadku gdy są wymagane*);
- 12) proponuje się zmianę art. 93 ustawy i stworzenie prawnych możliwości pobytu żołnierza skierowanego na naukę poza granice państwa (*na okres nie krótszy niż 6 miesięcy*) wraz z małżonkiem oraz dziećmi pozostającymi na jego utrzymaniu. Proponowana zmiana związana jest z coraz dłuższymi, intensywniejszymi i wymagającymi kursami, których ukończenie niezbędne jest do obsługi nowowprowadzanego na wyposażenie Sił Zbrojnych uzbrojenia (*programy takie jak: HARPIA, AH-64, AW-101, AW-149, ORKA, MIECZNIK, NAREW, WISŁA*). Wraz z wydłużaniem się czasu trwania kursów obserwowana jest konieczność zapewnienia możliwości przebywania żołnierzy wraz z członkami ich rodzin, którzy po przeszkoleniu mogą wykonywać zadania instruktorskie lub zajmować stanowiska związane z obsługą nowego uzbrojenia. Potrzeby Sił Zbrojnych wymagają zwiększenia motywacji do podnoszenia przez żołnierzy swoich kwalifikacji. Umożliwienie udziału w długotrwałych szkoleniach za granicą wraz z najbliższymi członkami rodziny oraz dofinansowanie pobytu tych rodzin pozwoli zarówno utrzymać więzy rodzinne, jak i pozytywnie wpłynie na morale kierowanych na naukę żołnierzy, które wywiera

bezpośredni wpływ na jakość podejmowanych działań podczas służby i ma ścisły związek z motywacją do rozwoju zawodowego i zwiększania potencjału obronnego państwa. Kolejną sprawą związaną z wprowadzeniem możliwości przebywania na długotrwałych kursach z rodziną jest poprawa wizerunku oraz zwiększenie prestiżu zawodu żołnierza na arenie międzynarodowej przez systematyczne redukowanie różnic pomiędzy uczestniczącymi w długotrwałych kursach poza granicami kraju przedstawicielami Sił Zbrojnych oraz innych państw Traktatu Północnoatlantyckiego;

13) nowelizacja art. 106 ustawy odnosi się do zwrotu kosztów nauki, jakie jest zobowiązany zwrócić żołnierz zawodowy w przypadku przerwania tej nauki lub zwolnienia się z zawodowej służby wojskowej przed ustalonym okresem (*w umowie o skierowaniu na naukę*). Do kosztów kształcenia będą również wliczane koszty poniesione na utrzymanie członków rodziny żołnierza przebywającego wraz z nim na nauce poza granicami państwa. Jednocześnie proponuje się, aby niezależnie od rzeczywistych kosztów kształcenia maksymalna kwota zwrotu nie była wyższa od 60-krotności najniższego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego (*w 2025 r. jest to kwota 378 000 zł*). Koszty niektórych specjalistycznych przedsięwzięć doskonalenia zawodowego za granicą wynoszą miliony złotych, więc w rzeczywistości mogą okazać się one nierealne do wyegzekwowania od żołnierza w przypadku wystąpienia takiej okoliczności wynikającej z umowy szkoleniowej. Kwoty w wysokości milionów złotych nie są do zaakceptowania przez żołnierzy. Jednocześnie liczba aktualnie wprowadzanego uzbrojenia wymusza przeszkolenie coraz większej liczby żołnierzy do obsługi tego sprzętu, aby zapewnić wymagane ukompletowanie do jego użycia i jest niezbędne do rozwoju potencjału bojowego. Dlatego też proponuje się urealnienie kwoty zwrotu przez wskazanie jej maksymalnego pułapu. Ponadto, mając na uwadze różne okoliczności nieukończenia przez żołnierza nauki lub potrzeby wcześniejszego zwolnienia z zawodowej służby wojskowej, proponuje się uaktualnienie rozwiązania przewidzianego w ust. 4 omawianego artykułu, przez:

- a) wprowadzenie możliwości zwolnienia z części kosztów również żołnierza, który po ukończeniu nauki zwolnił się przed ustalonym okresem służby (*obecne rozwiązanie odnosi się wyłącznie do żołnierzy, którzy przerwali naukę*) oraz
- b) wprowadzenie zastrzeżenia, że zwolnienie to może wynosić do 12 - krotności najniższego uposażenia żołnierza zawodowego (*w 2025 r. kwota ta wynosi 75 600 zł*). W obecnym stanie prawnym wysokość kwoty, którą żołnierz jest zobowiązany pokryć, odnosi się do 12-krotności uposażenia tego żołnierza.

Aktualne rozwiązanie jest oceniane jako niesprawiedliwe, bowiem różnicuje żołnierzy w zależności od otrzymywanego uposażenia, a nie pod kątem przyczyn nieukończenia nauki. Proponowane rozwiązanie zmniejsza obecną kwotę, jaką żołnierz jest zobowiązany zwrócić;

- 14) w art. 116 ustawy zakłada się doprecyzowanie formy wsparcia finansowego dla organizacji proobronnych przez wskazanie, że udzielana jest im dotacja celowa przez Ministra Obrony Narodowej. Aktualny brak określenia formy wsparcia organizacji proobronnych powoduje trudności z rozliczeniem tego wsparcia. Nadanie temu wsparciu formy dotacji celowej (*której wysokość będzie określana w umowie*) spowoduje, że do kwestii udzielania, rozliczania oraz zwrotu tego wsparcia będą miały zastosowanie regulacje przewidziane w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (m.in. art. 150, art. 168 i art. 169 tej ustawy);
- 15) w art. 125 ust. 2 pkt 5 ustawy proponuje się wprowadzenie zmiany o charakterze dostosowawczym, przez określenie, że wojskowe komisje lekarskie orzekają o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby. W obecnym stanie prawnym w cyt. przepisie przewiduje się, że wojskowe komisje lekarskie są również właściwe do orzekania o prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego. Jednakże należy zauważyć, że w myśl art. 279 ust. 2 pkt 2 ustawy kompetencja do ustalenia prawidłowości wykorzystania zwolnienia lekarskiego została przypisana dowódcy jednostki wojskowej. Wobec powyższego niezbędne jest dokonanie przedmiotowej poprawki doprecyzowującej;
- 16) art. 128 ust. 1 pkt 3, 6 i 9 i ust. 2 oraz art. 226 pkt 14 i art. 228 pkt 1 i 6 ustawy odnoszą się do obligatoryjnych i fakultatywnych przesłanek zwolnienia ze służby wojskowej odpowiednio żołnierzy niezawodowych oraz zawodowych. W art. 128 ust. 1 ustawy określono obligatoryjne przesłanki zwolnienia żołnierzy niezawodowych: odbywających dobrowolną zasadniczą służbę wojskową, żołnierzy WOT, żołnierzy aktywnej rezerwy oraz żołnierzy pasywnej rezerwy. W obecnym brzmieniu art. 128 ust. 1 pkt 3 przewiduje zwolnienie żołnierza w przypadku utraty obywatelstwa polskiego. Przy czym zauważa się, że Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej nie przewiduje możliwości pozbawienia obywatelstwa. Zatem proponuje się pozostawić tylko zrzeczenie się obywatelstwa jako przesłankę do zwolnienia ze służby. Zmiana w art. 128 ust. 1 pkt 6 ustawy ma charakter dostosowujący przez przywołanie właściwej nazwy kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 362 ust. 1 ustawy. Proponuje się również zmianę art. 128 ust. 1 pkt 9 ustawy odnoszącego się do obligatoryjnego

zwolnienia ze służby żołnierza w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem na karę ograniczenia wolności, pozbawienia wolności lub karę aresztu wojskowego bez warunkowego zawieszenia jej wykonania oraz nadanie nowej treści, z której wynikać będzie, iż obligatoryjne zwolnienie wystąpi w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem sądu na karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Jest to odpowiedź na zastrzeżenie Ministra Sprawiedliwości, w którym trafnie wskazano, iż niezasadne jest różnicowanie sytuacji żołnierzy zawodowych i niezawodowych w przypadku orzeczenia wobec nich kary ograniczenia wolności *(w przypadku żołnierzy zawodowych nie podlegają oni obligatoryjnemu zwolnieniu ze służby wojskowej)*. Wobec tego w art. 128 ust. 2 ustawy proponuje się dodanie nowego pkt 1a i wprowadzenie fakultatywnej przesłanki zwolnienia żołnierza ze służby wojskowej w przypadku skazania prawomocnym wyrokiem na karę ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania albo karę aresztu wojskowego bez warunkowego zawieszenia jej wykonania albo z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Rozwiązanie to ujednolici przesłanki zwolnieniowe dla żołnierzy zawodowych i niezawodowych. Następne zmiany odnoszą się do art. 226 pkt 14 ustawy, dotyczącego obligatoryjnych przesłanek zwolnienia żołnierza zawodowego z zawodowej służby wojskowej oraz art. 228 pkt 1 i 6, odnoszących się do fakultatywnych przesłanek zwolnienia żołnierza z zawodowej służby wojskowej. Przepisy o karze aresztu wojskowego bez zawieszenia wykonania są od wielu lat „martwe”, gdyż skazanie na tę karę powoduje w obecnym stanie prawnym obligatoryjne zwolnienie ze służby, więc faktycznie kara ta będzie wykonana. Proponuje się więc, aby prawomocne orzeczenie wobec żołnierza kary aresztu wojskowego stanowiło fakultatywną podstawę do zwolnienia go ze służby wojskowej, także w przypadku ewentualnego wymierzenia jej przez sąd bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Uchylenie w art. 228 ust. 1 pkt 6 ma charakter redakcyjny i stanowi usunięcie z omawianego przepisu zbędnego powtórzenia tej samej treści (powielenie pkt 1);

- 17) w art. 137 w ust. 6 proponuje się odstąpienie od wydawania zgody na przeniesienie funkcjonariusza do dalszego pełnienia zawodowej służby wojskowej w formie zaskarżalnego postanowienia. Spowoduje to skrócenie i uproszczenie procedury wyrażenia zgody przez właściwego ministra na przeniesienie funkcjonariusza do wojska. Ta procedura stanowi bowiem jedną z form „rekrutacji” do wojska. Zmiana wyrażająca się rezygnacją z konieczności wydawania zaskarżalnego w postępowaniu

administracyjnym postanowienia (*czyli w dwóch instancjach*), na które dodatkowo funkcjonariusz może złożyć skargę do sądu, wpłynie na skrócenie i ułatwienie przedmiotowej procedury;

- 18) proponuje się zmiany w art. 140 ustawy w części odnoszącej się do warunków mianowania oraz przeprowadzenia egzaminu podoficerskiego. W obecnym stanie prawnym przewiduje się, że absolwenta uczelni wojskowej oraz szkoły podoficerskiej można mianować na stopień odpowiednio podporucznika i kaprała pod warunkiem posiadania oceny co najmniej bardzo dobrej w opinii służbowej. Skutkiem obecnych regulacji jest brak możliwości mianowania żołnierza, który otrzymałby ocenę w opinii służbowej dobrą lub dostateczną (*z oceną niedostateczną podlegałby zwolnieniu ze służby*) na stopień odpowiednio podporucznika lub kaprała. W konsekwencji oznaczałoby to konieczność podejmowania przez organy wojskowe działań w zakresie wyznaczenia żołnierza na stanowisko służbowe w korpusie podoficerów (*pomimo ukończonych studiów wyższych*) lub szeregowych (*pomimo ukończenia szkoły podoficerskiej*), ewentualnie w przypadku braku zgody żołnierza – konieczność jego zwolnienia z zawodowej służby wojskowej i przeniesienia do rezerwy pasywnej w posiadanym stopniu;
- 19) w nowo projektowanym art. 203a ustawy proponuje się objąć żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe w ataszatach obrony w krajach uznanych za strefę działań wojennych ochroną ubezpieczeniową od następstw nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w czasie pełnienia służby poza granicami państwa, wskutek których nastąpiło uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia lub śmierć żołnierza. W aktualnym stanie prawnym uprawnienie do objęcia ochroną ubezpieczeniową od następstw nieszczęśliwych wypadków posiadają wyłącznie żołnierze skierowani do pełnienia służby poza granicami państwa (*np. pełniący służbę w PKW, w kwaterach głównych, dowództwach i sztabach misji organizacji międzynarodowych i sił wielonarodowych*). Szczególny charakter pełnienia służby w strefie działań wojennych uzasadnia potrzebę rozszerzenia uprawnień przysługujących żołnierzom wyznaczonym do pełnienia służby poza granicami państwa o uprawnienie do indywidualnego i zbiorowego ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków z ograniczeniem tego prawa wyłącznie do żołnierzy przebywających w strefie działań wojennych;
- 20) podczas prowadzonej działalności kadrowej stwierdzono problematyczność w zakresie interpretacji przepisu art. 223 ustawy, dotyczącego niedopuszczalności powstania stosunku podległości służbowej między żołnierzami oraz żołnierzem i pracownikiem

wojska. Powyższe w połączeniu z hierarchiczną strukturą wojska powoduje komplikacje w zakresie odpowiedniego doboru osób planowanych do wyznaczenia na stanowiska służbowe, w szczególności na stanowiska dowódców jednostek wojskowych czy też dużych i specjalistycznych komórek organizacyjnych. Rozpatrując omawiany przypadek, należy uwzględnić:

- wielkość niektórych jednostek wojskowych – np. brygady ogólnowojskowe, w których pełni służbę nieraz kilka tysięcy żołnierzy,
- dyslokację jednostek – często w garnizonach, w których brak jest innych jednostek wojskowych, jak również większych pracodawców na rynku cywilnym,
- charakter i przeznaczenie jednostek wojskowych – np. wysoko wyspecjalizowane jednostki wojskowe z unikalnymi zadaniami realizowanymi na potrzeby całych Sił Zbrojnych,
- charakter służby wojskowej, w szczególności wymagana od oficerów dyspozycyjność i mobilność powodująca, że rodzina żołnierza często ma bardzo ograniczone możliwości znalezienia stałego zatrudnienia i rozwoju zawodowego,
- wieloletnie wykształcenie i nabywane latami doświadczenie często przed wejściem w związek małżeński,
- sytuacje „zastane”, czyli takie, które już funkcjonowały i były zgodne z przepisami przed wejściem w życie nowelizowanej regulacji.

Powyższe powoduje, że omawiany przepis może doprowadzić do sytuacji, kiedy najlepszy kandydat do objęcia danego stanowiska nie może być na nie wyznaczony tylko z takiego powodu, że w danej jednostce/komórcie pełni już służbę członek jego rodziny. Analogicznie – w przypadku podjęcia decyzji o wyznaczeniu ww. kandydata podejmowane będą kroki polegające na „przeniesieniu” ww. członków rodziny na inne stanowiska czy też w ogóle do innych, nieraz znacznie oddalonych jednostek wojskowych. Należy też zaznaczyć, że art. 223 ustawy uwzględnia również pracowników, których chronią przepisy Kodeksu pracy, które mogą znacznie ograniczyć zasadność zmiany stanowiska lub pracodawcy w opisywanych przypadkach. Uwzględniając powyższe zasadnym jest ograniczenie brzmienia przytoczonego przepisu do podległości bezpośredniej;

- 21) zmiana w art. 236 ustawy ma na celu wskazanie organów właściwych do wydawania decyzji w zakresie pomocy w zakresie przekwalifikowania zawodowego dla żołnierzy;
- 22) zmiany w art. 271 ust. 2, w art. 274 ust. 1 pkt 5 oraz w art. 350 pkt 2 są zmianami dostosowującymi do przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które nie przewidują już egzaminów doktorskich i wykładów habilitacyjnych oraz studiów doktoranckich (wprowadzając w to miejsce kształcenie w szkołach doktorskich);
- 23) proponuje się uchylene w art. 275 ust. 5 ustawy. Zgodnie z tym przepisem żołnierze zawodowi – radcowie prawni wykonują zadania służbowe w siedzibie jednostki wojskowej, w której pełnią służbę wojskową, z wyjątkiem czynności, które wymagają załatwienia poza tą siedzibą. Przywołany przepis ustawy stanowi również, że do żołnierzy zawodowych pełniących służbę wojskową na stanowisku radcy prawnego nie stosuje się przepisów art. 18 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (dalej: „ustawa o radcach prawnych”). Z kolei ten przepis ustawy o radcach prawnych określa, że do czasu pracy radcy prawnego zalicza się także czas niezbędny do załatwiania spraw poza lokalem jednostki organizacyjnej, w szczególności w sądach i w innych organach, oraz czas przygotowania się do tych czynności oraz że czas pracy radcy prawnego w lokalu jednostki organizacyjnej nie może być krótszy niż dwie piąte czasu pracy ustalonego w zawartej z radcą prawnym umowie. Zamierzonym skutkiem art. 275 ust. 5 ustawy było więc wyłączenie zastosowania art. 18 ustawy o radcach prawnych w stosunku do żołnierzy zawodowych pełniących służbę wojskową na stanowisku radcy prawnego. Jednakże zwrócić należy uwagę, że zgodnie z art. 75 ustawy o radcach prawnych stosunek służbowy oraz wynikające z niego prawa i obowiązki radców prawnych (*będących żołnierzami*), w zakresie nieokreślonym ustawą o radcach prawnych określają przepisy odrębnych ustaw. Wobec takiego zapisu powstały wątpliwości interpretacyjne co do skutecznego wyłączenia stosowania przepisu art. 18 ustawy o radcach prawnych wobec żołnierzy zawodowych. Istotą regulacji zamieszczonych w ustawie o radcach prawnych jest stworzenie tożsamyh zasad wykonywania zawodu radcy prawnego bez względu na sposób wykonywania tego zawodu. Świadczenie pomocy prawnej przez radcę prawnego w ramach stosunku służbowego zawodowej służby wojskowej nie powinno więc odbiegać (*wyodrębniać się*) od innych form świadczenia tej pomocy. Wobec tego proponuje się uchylene wskazanego przepisu, co spowoduje usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w zakresie wykonywania zawodu radcy prawnego w ramach stosunku służbowego

- zawodowej służby wojskowej. Nadmienić należy, że powyższe spostrzeżenia, dotyczące wykreślenia ust. 5, zostały również wyartykułowane w opinii Ośrodka Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 10 marca 2022 r.;
- 24) proponuje się zmianę w art. 284 ust. 4 i 5 ustawy. W obecnym brzmieniu tej regulacji przewiduje się, że żołnierza zawodowego sprawującego opiekę nad dzieckiem do lat 4, pozostającego w związku małżeńskim z innym żołnierzem lub samotnie wychowującego dziecko do lat 4, nie deleguje się bez jego zgody poza miejsce pełnienia zawodowej służby wojskowej. Nowelizacja przepisu zakłada wydłużenie wieku dziecka z lat 4 do lat 8. Jest to analogia do rozwiązań przyjętych w art. 178 § 2 Kodeksu pracy, zgodnie z którym pracownika wychowującego dziecko do ukończenia przez nie 8 roku życia nie wolno bez jego zgody delegować poza stałe miejsce pracy. Wpisuje się to również w politykę dyrektywy unijnej „*Work-life balance*” i będzie miało pozytywne skutki dla równowagi między życiem zawodowym a prywatnym żołnierzy zawodowych;
- 25) projektowane przepisy art. 266a ustawy regulują opiekę nad zwierzętami używanymi w Siłach Zbrojnych po ich wycofaniu z użycia przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw. W przepisach ww. ustawy o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw przewiduje się wsparcie (*w postaci ryczałtu na pokrycie kosztów wyżywienia czy też pełnej opieki lekarsko-weterynaryjnej i zwrotu kosztów leczenia, w przypadkach leczenia realizowanego przez zakład leczniczy*) dla psów i koni wycofanych z użycia w Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Służbie Więziennej, Służbie Ochrony Państwa albo Biurze Ochrony Rządu lub Straży Marszałkowskiej zarówno przed, jak i po wejściu w życie tej ustawy, tj. wycofanych zarówno przed dniem 21 grudnia 2021 r., jak i po tym dniu. Obecne rozwiązania funkcjonujące w przepisach ustawy przewidują takie wsparcie dla psów i koni wycofanych z użytku w Siłach Zbrojnych, ale tylko po dniu 21 grudnia 2021 r. Z tego też względu proponuje się wprowadzenie regulacji pozwalającej na objęcie wsparciem psów i koni wycofanych z użytku w Siłach Zbrojnych również przed dniem 21 grudnia 2021 r.;
- 26) zmiany zaproponowane w art. 303 ust. 2 i art. 304 ust. 3 wprowadzają możliwość rozwiązania stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania z pracownikiem, który jest jednocześnie żołnierzem niezawodowym Wojsk Obrony Terytorialnej albo pełni dobrowolną zasadniczą służbę wojskową. W omawianych przepisach ustawy wprowadzono zakaz rozwiązania stosunku pracy bez zgody pracownika. Jednocześnie

przewidziano sytuację, że zakaz ten nie będzie odnosił się do pracowników, z którymi zawarto umowy o pracę na okres próbny lub na czas określony, a także jeżeli pracodawca może rozwiązać stosunek pracy bez wypowiedzenia z winy pracownika oraz w przypadku ogłoszenia upadłości lub likwidacji pracodawcy. W projekcie proponuje się rozszerzyć tę sytuację o przypadek nawiązania stosunku pracy na podstawie powołania. Jest to szczególny rodzaj stosunku pracy, z reguły dedykowany pracownikom wyższego szczebla (*na stanowiskach kierowniczych przewidzianych w przepisach szczególnych*), który na gruncie przepisów Kodeksu pracy charakteryzuje się swobodniejszą możliwością jego rozwiązania w odniesieniu do stosunku pracy zawartego na podstawie umowy o pracę. Natomiast obecne rozwiązania przewidziane w ustawie *de facto* niwelują możliwość swobodnego rozwiązania stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania i w zasadzie zrównują go ze stosunkiem pracy zawartym na podstawie umowy o pracę. W celu umożliwienia pracodawcom pełnego korzystania z rozwiązań przewidzianych w Kodeksie pracy dla stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania proponuje się wyłączenie tego stosunku z ochrony przewidzianej dla stosunku pracy nawiązanego na podstawie umowy o pracę;

- 27) zmiany zaproponowane w art. 358 oraz art. 372 ust. 1 i art. 427 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy dotyczą dyscypliny wojskowej. Przede wszystkim proponuje się ustanowienie nowych podmiotów sprawujących władzę dyscyplinarną, tj. dowódcy batalionu i dowódcy kompanii. Rozwiązanie to stanowi odpowiedź na ewaluację funkcjonowania zaproponowanego w pierwotnym brzmieniu ustawy modelu władztwa dyscyplinarnego, gdzie całość władzy skupiono na szczeblu od dowódcy jednostki wojskowej wzwyż. Zauważa się, iż obecne rozwiązanie prowadzi do sytuacji, w której realnie posiadający największy stopień zaznajomienia ze sposobem pełnienia służby przez żołnierzy dowódcy kompanii i batalionów nie posiadają uprawnień do wszczynania postępowań dyscyplinarnych. Wobec dynamicznego wzrostu liczebności personelu Sił Zbrojnych zauważa się coraz wyraźniej, że aktualny stan prawny z powodu formalizmu jaki towarzyszy postępowaniom dyscyplinarnym prowadzi do ich przewlekłości, czego konsekwencją może być odstępowanie od ich zastosowania w reakcji na naruszenie dyscypliny przez żołnierzy. Przedstawione regulacje mają na celu usprawnienie funkcjonowania systemu odpowiedzialności dyscyplinarnej, jako kluczowego elementu kształtowania dyscypliny w Siłach Zbrojnych, przez przyznanie władztwa dyscyplinarnego rozumianego jako prawo do wszczynania postępowań dyscyplinarnych i rozstrzygania spraw dyscyplinarnych dowódcom batalionów i

kompanii – czyli organom pozostającym w bezpośredniej styczności z najliczniejszą grupą żołnierzy, tj. korpusem szeregowych. Dodatkowo zauważając szerokie spektrum spraw, którymi zajmują się dowódcy jednostek wojskowych, rozszerzono o nich katalog przełożonych dyscyplinarnych, którzy w drodze upoważnienia mogą przekazać na inną osobę w ustalonym zakresie właściwości do załatwiania spraw dyscyplinarnych w imieniu przełożonego dyscyplinarnego. Zmiana zaproponowana w art. 358 ustawy wpływa na konieczność zmiany art. 372 ust. 1 oraz art. 427 ust. 1 ustawy, w których określono organy właściwe do wymierzania kar dyscyplinarnych oraz udzielania wyróżnień. W art. 372 ust. 1 ustawy proponuje się wyłączenie przez dowódcę batalionu i dowódcę kompanii (*a więc przez nowe organy dyscyplinarne*) możliwości orzekania kary w postaci zwolnienia żołnierza z zajmowanego stanowiska służbowego oraz kary w postaci zwolnienia z dobrowolnych form służby wojskowej, pozostawiając w tym zakresie obecne kompetencje, tj. na poziomie dowódcy jednostki wojskowej. W art. 427 ust. 1 ustawy proponuje się, aby wyróżnień w postaci: pisma pochwalnego, nagrody rzeczowej, nagrody pieniężnej, wpisu zasług żołnierza do kroniki jednostki wojskowej, odznaki honorowej, tytułu honorowego oraz honorowej broni białej mógł udzielać przełożony dyscyplinarny zajmujący stanowisko co najmniej dowódcy jednostki wojskowej;

- 28) w art. 439 ust. 6 ustawy przewiduje się odbiurokratyzowanie procesu przyznawania żołnierzom zawodowym dodatku za długoletnią służbę wojskową, dodatku służbowego z tytułu pełnienia służby w jednostce wojskowej oraz dodatku motywacyjnego. W przypadku tych dodatków proponuje się, aby były one przyznawane jednorazowo na czas pełnienia służby (*w przypadku dodatku za długoletnią służbę wojskową*) albo na czas pełnienia służby w danej jednostce wojskowej (*w przypadku dodatku służbowego i motywacyjnego*). Obecny stan prawny wymusza wydawanie tych decyzji za każdym razem, gdy następuje zmiana zajmowanego stanowiska służbowego przez żołnierza. Należy zwrócić uwagę, że są to decyzje o charakterze deklaratoryjnym, bowiem wysokość tych dodatków wynika wprost z przepisów (*np. dodatek służbowy przysługuje w kwocie 450 zł miesięcznie*), a decyzja w istocie sprowadza się do powielenia treści przepisów. Biorąc pod uwagę znaczą liczbę wyznaczeń żołnierzy, ocenia się, że rokrocznie w skali Sił Zbrojnych wydaje się kilkadziesiąt tysięcy takich decyzji. Należy również podkreślić, że rozwiązanie to jest wzorowane na rozwiązaniu przyjętym w art. 449a ust. 3 ustawy, odnoszącym się do świadczenia za długoletnią służbę wojskową. W projekcie zamieszczono również przepis przejściowy, w którym

przesądza się, że dotychczasowe decyzje przyznające wymienione dodatki stają się decyzjami, o których mowa w nowelizowanej ustawie – co pozwoli na uniknięcie sytuacji wydawania kolejnych kilkudziesięciu tysięcy nowych decyzji (*dostosowanych do znowelizowanej ustawy*);

29) nowelizacja art. 445 ust. 10 ustawy ma na celu doprecyzowanie kwestii odbywania przez żołnierzy podróży służbowych w celu udziału w ćwiczeniach i szkoleniach, przez uzupełnienie, że sytuacja opisana w tym przepisie odnosi się do ćwiczeń i szkoleń o charakterze poligonowym. Zgodnie z obecnym brzmieniem omawianego przepisu żołnierzom biorącym udział w ćwiczeniach i szkoleniach (*pomimo otrzymania bezpłatnego wyżywienia*) przysługuje również dieta oraz nie przysługuje zwrot kosztów noclegu (*ten powinien zabezpieczyć organizator szkolenia lub ćwiczenia*). Niejednolite nazewnictwo i różnorodne definicje pojęć „szkolenie” i „ćwiczenie” występujące w resortowych regulacjach, instrukcjach itp. stwarza problem zarządzającemu podróż służbową związany z każdorazowym określaniem, czy dane przedsięwzięcie nosi/nie nosi znamiona szkolenia lub ćwiczenia. Wątpliwości interpretacyjne budzi nazewnictwo przedsięwzięć służbowych (*realizowanych w formach szkolnych, akademickich*) lub łączenie różnych form w jedno przedsięwzięcie, np. odprawa szkoleniowo-zadaniowa, rozliczeniowo-szkoleniowa. Dlatego też niezbędne jest doprecyzowanie tych pojęć, wskazanie typów i rodzajów ćwiczeń/szkoleń czy też uzupełniających form dydaktycznych. Ponadto jednostki wojskowe organizujące przedsięwzięcia szkoleniowe niejednokrotnie nie mają wystarczających zasobów lokalowych umożliwiających bezpłatne zakwaterowanie żołnierzy zawodowych uczestniczących w szkoleniach/ćwiczeniach, w ramach podróży służbowej. Dlatego też proponuje się doprecyzowanie wskazanego przepisu;

30) proponuje się zmianę art. 455 ustawy, dotyczącego należności pieniężnych i świadczeń należnych żołnierzom zawodowym skierowanym na studia lub naukę oraz na staż, kurs lub specjalizację albo inne formy szkolenia i doskonalenia zawodowego z rozróżnieniem na trwającą do 6 miesięcy i powyżej 6 miesięcy. Mając na uwadze wprowadzone w art. 93 ustawy uprawnienie żołnierza zawodowego skierowanego na naukę za granicą trwającą powyżej 6 miesięcy do przebywania w miejscu odbywania nauki wraz z małżonkiem i dziećmi pozostającymi na jego utrzymaniu, proponuje się wprowadzić refundację niektórych kosztów związanych z pobytem rodziny. W ust. 2 przedmiotowego artykułu określa się zakres przysługujących takiemu skierowanemu żołnierzowi należności pieniężnych i świadczeń. Najbardziej obciążające budżet

rodzinny podczas nauki za granicą są koszty zakwaterowania, przelotów czy ubezpieczenia zdrowotnego. W tym też kierunku proponuje się rozbudować katalog świadczeń. Wprowadzenie refundacji zwrotu kosztów niezbędnego ubezpieczenia zdrowotnego spowodowane jest faktem, że w niektórych państwach/ośrodkach szkoleniowych jest to wymóg niezbędny do uczestnictwa (*np. Kanada, Wielka Brytania*). W USA wymogiem jest posiadanie ubezpieczenia zdrowotnego przez każdego członka rodziny, natomiast żołnierz ubezpieczony jest w ramach jego kierowania obligatoryjnie przez stronę amerykańską. Dodatkowo wykupienie ubezpieczenia zdrowotnego powinno wygenerować znacznie mniejsze koszty niż zwrot potencjalnych kosztów leczenia. W przypadku braku konieczności wykupu obowiązkowego ubezpieczenia żołnierzowi oraz członkom jego rodziny przysługiwać będzie zwrot niezbędnych, udokumentowanych kosztów leczenia – w wysokości i na zasadach przewidzianych dla żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe poza granicami państwa. Kolejną propozycją jest zwrot kosztów ponoszonych przez kierowanych w czasie procesu rekrutacji, jak *np.*: przystąpienie do egzaminu z języka angielskiego TOEFL oraz SAT czy wykonanie wymaganych szczepień. Określono także wysokość stypendium miesięcznego, które będzie wynosić 150 % stawki dodatku zagranicznego bazowego ustalonego dla państwa, do którego żołnierz został skierowany. Stawki dodatku zagranicznego bazowego będą określone w przepisach, o których mowa w art. 51 ust. 6 ustawy z dnia 11 stycznia 2021 r. o służbie zagranicznej. Nowym rozwiązaniem jest podwyższenie o 150 % stawki dodatku zagranicznego bazowego na każdego przebywającego z żołnierzem poza granicami państwa członka jego rodziny. W przypadku szkolenia odbywanego w Stanach Zjednoczonych wysokość miesięcznego stypendium dla żołnierza przebywającego z 3-osobową rodziną wyniesie ponad 4400 USD. Określono również zasady zwrotu kosztów zakwaterowania do wysokości ustalonego na ten cel limitu miesięcznego (*który np. w przypadku Stanów Zjednoczonych wynosi ok. 6000 USD miesięcznie*). Wysokość limitu miesięcznego będzie się ustalać natomiast do wysokości miesięcznej kwoty kosztów zakwaterowania określonej przez stronę organizującą studia, a w przypadku braku takiego określenia – wysokości trzydziestokrotności limitu na nocleg w docelowym państwie, ustalonego na podstawie przepisów dotyczących pracowników odbywających zagraniczne podróże służbowe, wydane na podstawie Kodeksu pracy. Zwrot kosztów zakwaterowania rodziny będzie przysługiwać żołnierzowi w pełnej kwocie również w przypadku, gdy państwo przyjmujące żołnierza zawodowego na naukę, staż, kurs lub specjalizację albo

inne formy kształcenia i doskonalenia za granicą pokrywa w całości albo w części z własnych środków finansowych koszty jego zakwaterowania. Dotyczyć to będzie sytuacji, w której żołnierz otrzyma od strony organizującej szkolenie zakwaterowanie, ale tylko dla siebie. Wówczas w oparciu o proponowane rozwiązanie będzie mógł również wynająć mieszkanie dla członków rodziny i uzyskać zwrot kosztów najmu w wysokości limitu. Kolejnym nowym rozwiązaniem jest wprowadzenie możliwości jednokrotnego zwrotu kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania w kraju do miejsca nauki za granicą i z powrotem oraz zwrot kosztów przejazdu do kraju w celu leczenia szpitalnego, jak również w razie śmierci małżonka żołnierza lub członka rodziny żołnierza, a także przejazdu dziecka (w tym wraz z opiekunem) do kraju w celu złożenia egzaminu klasyfikacyjnego, poprawkowego, promocyjnego, końcowego, dyplomowego, ósmoklasisty, maturalnego, semestralnego, zawodowego, sprawdzianu wiadomości i umiejętności ucznia lub egzaminu i zaliczenia oraz opiekuna prawnego tego dziecka, jeżeli nie ukończyło ono 18. roku życia albo 25. roku życia, jeżeli uczęszcza do szkoły lub odbywa studia, a które stało się całkowicie niezdolne do pracy lub niezdolne do samodzielnej egzystencji. Ostatnim nowym rozwiązaniem jest zwrot kosztów związanych z nauką dzieci pozostających na utrzymaniu żołnierza, przebywających z nim w miejscu odbywania studiów w szkole podstawowej i ponadpodstawowej – w wysokości i na zasadach określonych jak dla żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe poza granicami państwa. Wysokość tych należności określona będzie w skierowaniu wyjazdu służbowego za granicę. Skierowanie wyjazdu służbowego za granicę wydawać będzie organ wojskowy właściwy w sprawie kierowania żołnierza na studia lub za granicę albo dowódca jednostki wojskowej wskazany przez organ kierujący w decyzji o skierowaniu żołnierza na naukę za granicę;

- 31) w art. 471 ust. 2, dodawanym art. 480b oraz w art. 484 ust. 1 proponuje się wprowadzenie świadczenia motywacyjnego dla żołnierzy niezawodowych, wzorowanego na dodatkowym świadczeniu motywacyjnym przewidzianym dla żołnierzy zawodowych. Dotychczasowe doświadczenia związane z przyznawaniem dodatkowego świadczenia motywacyjnego dla żołnierzy zawodowych potwierdziły zasadność wprowadzenia do systemu uposażeń żołnierzy zawodowych elementu uznaniowego, pozwalającego Ministrowi Obrony Narodowej gratyfikować finansowo wybrane grupy żołnierzy, wykonujących istotne zadania dla bezpieczeństwa państwa. Dlatego też formułę tego świadczenia proponuje się rozszerzyć na żołnierzy

niezawodowych, którzy wykonują zadania analogiczne jak żołnierze zawodowi, np. związane z ochroną granicy państwowej czy zapobieganiem lub usuwaniem skutków klęsk żywiołowych. Nie dostrzega się racjonalnego uzasadnienia do rozróżniania – pod kątem płacowym – żołnierzy zawodowych i niezawodowych realizujących te same zadania. Skoro za wykonywanie danego zadania żołnierz zawodowy może otrzymać dodatkowe świadczenie motywacyjne, to również żołnierz niezawodowy wykonujący takie zadanie powinien móc otrzymać takie świadczenie, np. za udział w zwalczaniu skutków powodzi, która miała miejsce w 2024 r. Świadczenie motywacyjne również ma stanowić dodatkowy czynnik bodźcowego oddziaływania na żołnierzy niezawodowych w kierunku wzorowego wykonywania obowiązków służbowych. Proponuje się, aby świadczenie przyznawał Minister Obrony Narodowej, co pozwoli na zachowanie kontroli nad limitem wydatków oraz zapewni jednolitość kryteriów przyznawania tej należności. Regulacja ta na podstawie nowelizowanego art. 96 ust. 3 ustawy będzie miała zastosowanie również w odniesieniu do żołnierzy zawodowych w trakcie kształcenia w uczelni wojskowej, szkole podoficerskiej, centrum szkolenia lub w ośrodku szkolenia. Należy również zauważyć, że żołnierze niebędący żołnierzami zawodowymi jak najbardziej mogą realizować zadania o wskazanym w dyspozycji normy projektowanego art. 480b charakterze. Kwestia rodzaju pełnionej przez nich służby nie ma wpływu na charakter realizowanych przez nich zadań;

- 32) w art. 479 ust. 4 ustawy proponuje się usunąć budzący wątpliwości interpretacyjne zapis „przewidziane dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową”. W myśl tego przepisu, w jego obecnym brzmieniu, żołnierzom odbywającym ćwiczenia wojskowe oraz żołnierzom pełniącym służbę w aktywnej rezerwie oraz *(w wyniku odesłania zamieszczonego w art. 480 ustawy)* żołnierzom OT przysługują dodatki uzasadnione szczególnymi właściwościami lub warunkami służby wojskowej, przewidziane dla żołnierzy odbywających zasadniczą służbę wojskową. Przy czym nie doprecyzowano, czy odesłanie odnosi się do żołnierzy pełniących obowiązkową zasadniczą służbę wojskową czy też do żołnierzy pełniących dobrowolną zasadniczą służbę wojskową. Proponuje się zatem usunięcie tej nieścisłości. W wyniku nowelizacji wymienieni żołnierze będą otrzymywać dodatki za szczególne właściwości lub warunki służby wojskowej, określone w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 483 pkt 2 ustawy;
- 33) w art. 518 proponuje się zwiększenie wysokości odszkodowań wypłacanych w związku ze śmiercią żołnierza będącą następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem czynnej służby wojskowej albo choroby powstałej w związku ze

szczególnymi warunkami lub właściwościami służby wojskowej. Zgodnie z przedstawioną propozycją wysokość jednorazowego odszkodowania wyniosłaby dla małżonki i dwójki dzieci zmarłego żołnierza 564 538 zł (*aktualnie – 204 543 zł*), a dla dwojga rodziców żołnierza – 282 269 zł (*102 271 zł*). Kwoty te bazują na wysokości przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w 2024 r. W 2024 r. zarejestrowano 12 śmiertelnych wypadków związanych ze służbą wojskową. Śmierć żołnierza jest nie tylko wielką, osobistą tragedią dla jego bliskich, ale również generuje poważne problemy ekonomiczne dla tych osób, gdyż niejednokrotnie żołnierz bywa głównym żywicielem rodziny. Aktualna wysokość odszkodowania jest nieadekwatna wobec uwarunkowań rynkowych i oceniana jest przez osoby uprawnione do jego otrzymania jako niesatysfakcjonująca. W związku z powyższym resort Obrony Narodowej jest narażony na skuteczne dochodzenie znacznie wyższych należności na drodze sądowej. Nie jest to sytuacja korzystna zarówno dla osób uprawnionych, którzy zmuszeni są domagać się ochrony swoich praw przed wymiarem sprawiedliwości, jak i dla Sił Zbrojnych RP, które niezależnie od kosztów postępowań sądowych ponoszą również konsekwencje w sferze wizerunkowej. Przykładowo za wypadek ze skutkiem śmiertelnym, który miał miejsce w 2012 r., wyrokiem z 2020 r. zasądzono na rzecz małżonki zmarłego żołnierza kwotę 142 500 zł, oraz kwotę 127 500 zł na każde dziecko żołnierza. Dla dodatkowego zobrazowania sytuacji można wskazać, że wysokość zasądzanych odszkodowań i zadośćuczynień z tytułu ciężkich uszczerbków na zdrowiu, będących następstwem wypadków pozostających w związku ze służbą wojskową wynosiła np.:

- a) 256 383,21 zł tytułem odszkodowania oraz 337 228,00 zł tytułem zadośćuczynienia,
- b) 535 045,27 zł tytułem odszkodowania oraz 500 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia oraz po 16 000,00 zł miesięcznie tytułem renty,
- c) 55 950 zł tytułem odszkodowania oraz 400 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia,
- d) 600 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia;

34) w art. 531 ustawy proponuje się umożliwienie nadawania przydziałów mobilizacyjnych żołnierzom pasywnej rezerwy na stanowiska służbowe w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Dotychczasowe przepisy zakładają nadawanie przydziałów tylko na stanowiska, które są określone w etacie jednostki wojskowej i występują w czasie wojny. Ponadto

wskazuje się organy, które będą pełnić rolę i zadania dowódcy jednostki wojskowej w zakresie przydziałów mobilizacyjnych i pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych w wyżej wymienionych strukturach. Powyższe wynika z potrzeb uzupełnieniowych Sił Zbrojnych i zobowiązań międzynarodowych w zakresie zapewnienia zasobów osobowych. Ponadto, mając na uwadze uzupełnieniowe potrzeby Sił Zbrojnych konieczne jest umożliwienie nadawania pracowniczych przydziałów mobilizacyjnych na stanowiska, na które nadany został już taki przydział, analogicznie jak w art. 531 ust. 3 ustawy dotyczącej nadawania przydziałów mobilizacyjnych żołnierzom rezerwy. Powyższe wynika z konieczności zapewnienia odpowiedniego stanu osobowego jednostek wojskowych w sytuacji niepełnego mobilizacyjnego uzupełnienia stanowisk pracowniczych w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny;

35) proponuje się zmiany w art. 621 oraz w art. 631 ustawy, przez wprowadzenie regulacji prawnych dotyczących doręczania wezwań do wykonania świadczeń osobistych i rzeczowych. Przepisy ustawy określiły sposób i tryb doręczania decyzji administracyjnych nakładających na podmioty obowiązek wykonania określonych świadczeń osobistych i rzeczowych. Osoby oraz podmioty, którym doręczono decyzję, pozostają „w gotowości” do realizacji tych zadań, których spełnienie następuje na wezwanie organu. Poczyniona obserwacja wskazuje natomiast na brak regulacji ustawowych regulujących sposób i tryb doręczania wezwań do wykonania świadczeń osobistych i rzeczowych określonych w uprzednio doręczonych decyzjach. Wobec tego proponuje się zastosowanie odpowiednich odwołań do art. 533 ustawy, w którym uregulowano system doręczania kart powołania do służby wojskowej w czasie mobilizacji i w czasie wojny;

36) w art. 628 ust. 3 ustawy został ustanowiony enumeratywny katalog podmiotów, które wykonują zadania na potrzeby obrony państwa i na rzecz których mogą być nakładane świadczenia rzeczowe. Nie znajdują się w nim organy władzy i administracji rządowej, np. ministerstwa, co powoduje, że ministerstwa nie mogą być beneficjentami świadczeń rzeczowych. Wobec tego proponuje się dopisanie „organów władzy i administracji rządowej” do katalogu podmiotów, które wykonują zadania na rzecz obronności państwa;

37) w obecnym brzmieniu art. 628 ust. 5 pkt 1 lit. d ustawy zakłada się, że przedmiotem świadczeń rzeczowych nie mogą być tereny, pomieszczenia, środki transportowe, maszyny i inny sprzęt, znajdujące się w posiadaniu jednostek przewidzianych do militaryzacji i zmilitaryzowanych. Mając na uwadze, iż znaczna część zasobu, który

może zostać wykorzystany znajduje się w posiadaniu przedsiębiorstw, które są jednostkami przewidzianymi do militaryzacji lub zmilitaryzowanymi, powoduje to trudności w uzupełnieniu potrzeb Sił Zbrojnych. Ponadto należy podkreślić, iż każde przeznaczenie przedmiotu świadczeń rzeczowych na rzecz obrony będzie każdorazowo poprzedzone stosownymi uzgodnieniami z tymi jednostkami, po czym dopiero wnioskowane do uprawnionych organów administracji publicznej o wszczęcie stosownego postępowania administracyjnego nakładającego dane świadczenie rzeczowe.

- II. **W art. 2 i 3 wprowadza się zmianę w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.** Propozycje odnoszą się do zasad emitowania obligacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej „BGK”) na rzecz funduszy utworzonych, powierzonych albo przekazanych bankowi na podstawie odrębnych ustaw, w tym do obligacji emitowanych przez BGK na rzecz Funduszu. BGK jest uprawniony do emitowania obligacji na rzecz funduszy utworzonych, powierzonych albo przekazanych temu bankowi na podstawie odrębnych ustaw. Emisje takich obligacji mogą odbywać się na podstawie planu finansowego danego funduszu zatwierdzanego przez właściwego ministra. Przepisy odrębnych ustaw wskazują, że takie obligacje są lub mogą być objęte gwarancją Skarbu Państwa. W przypadku gdy emisje obligacji dla danego funduszu są objęte ustawową gwarancją Skarbu Państwa – gwarancja ta konstytuuje się z chwilą emisji, a oświadczenie ministra właściwego ds. finansów publicznych tylko potwierdza objęcie gwarancją zobowiązań z tytułu obligacji (art. 45 ust. 9 ustawy). Warunki emisji obligacji na rzecz ww. funduszy, które są zawarte w liście emisyjnym, wymagają uprzedniej akceptacji ministra właściwego ds. budżetu (art. 39p ust. 2 w związku z art. 39q ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych i o Krajowym Funduszu Drogowym). W związku z tym instrumenty te mają podobną charakterystykę w zakresie poziomu ryzyka dla obligatariuszy jak obligacje skarbowe. Celem proponowanych zmian jest dalsze zbliżenie zasad emisji obligacji BGK dokonywanych na rzecz funduszy do zasad emisji obligacji skarbowych, co zapewni jednolitość zasad obrotu odnoszących się do tych papierów wartościowych. Aby zapewnić tę jednolitość, wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym. Zmiana ust. 2a w art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie

instrumentami finansowymi ma na celu umożliwienie rejestrowania nabywców obligacji BGK emitowanych na rzecz funduszy gwarantowanych przez Skarb Państwa w specjalnie stworzonym do tego celu rejestrze prowadzonym przez agenta, którym może być podmiot prowadzący działalność maklerską lub bank powierniczy. Zapisy w rejestrze będą identyfikować zarówno nabywców w obrocie pierwotnym, jak i nabywców na rynku wtórnym, podobnie jak ma to miejsce w przypadku obligacji skarbowych. Zmiany w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym wprowadzają szczegółowe uregulowanie kwestii stosowania ograniczeń zbywalności i przenoszalności obligacji BGK emitowanych na rzecz funduszy gwarantowanych przez Skarb Państwa. Zgodnie z art. 101 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych krąg nabywców oszczędnościowych obligacji skarbowych ograniczony jest do osób fizycznych oraz stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych oraz fundacji wpisanych do rejestru sądowego, a w przypadku nierezydentów – również wpisanych do innego rejestru urzędowego. Również obrót tymi papierami wartościowymi jest ograniczony do ww. podmiotów. Ponadto oszczędnościowe obligacje skarbowe nie mogą być przenoszone między rejestrami nabywców obligacji prowadzonymi przez różnych agentów emisji lub podmioty, z którymi została zawarta umowa, o której mowa w § 7 ust. 2 rozporządzenia z dnia 3 grudnia 2010 r. w sprawie warunków emitowania obligacji skarbowych oferowanych w sieci sprzedaży detalicznej, ani na rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze. Proponowane zmiany zapewnią spójność regulacyjną między obligacjami BGK gwarantowanymi przez Skarb Państwa a oszczędnościowymi obligacjami skarbowymi.

III. Przepisy przejściowe i końcowe.

Ustawa w brzmieniu obowiązującym w dniu jej wejścia w życie nie przewidywała zwrotu kosztów przejazdu dla osób powołanych na ćwiczenia wojskowe. Na podstawie przepisu przejściowego (art. 801) tej ustawy dokonywano zwrotu kosztów przejazdów osobom wzywanym na ćwiczenia wojskowe odbyte do końca 2022 r. Sytuację tę zmieniało wejście w życie ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o Agencji Mienia Wojskowego oraz niektórych innych ustaw, którą zmieniono m.in. ustawę. W art. 309a znowelizowanej ustawy przewiduje się zwrot kosztów przejazdów w celu stawienia się na obowiązkowe ćwiczenia wojskowe. Zmiana ta obowiązuje od dnia 30 września 2023 r. Biorąc pod uwagę powyższe, istnieje potrzeba wprowadzenia regulacji prawnych, na podstawie których będzie dokonywany

zwrot kosztów przejazdu, poniesionych przez osoby powołane do odbycia ćwiczeń wojskowych odbywanych w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 29 września 2023 r.

Kolejne regulacje odnoszą się do kierowania żołnierzy na naukę poza granice państwa i mają na celu zastosowanie nowoprojektowanych rozwiązań również do żołnierzy, którzy będą już pobierać naukę w dniu wejścia w życie ustawy.

Proponuje się, aby przepisy dotyczące zwiększenia wysokości odszkodowania z tytułu śmierci żołnierza dotyczyły przypadków, jakie miały miejsce od dnia 1 stycznia 2024 r.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

IV. Koszty projektowanych regulacji.

Zakłada się, że projektowane regulacje spowodują:

- 1) w zakresie zwrotu (rekompensaty) kosztów przejazdów na ćwiczenia wojskowe w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 29 września 2023 r. poniesienie wydatków budżetowych w roku wejścia w życie ustawy, których wysokość określa się na poziomie ok. 2,04 mln zł. Będzie to bowiem wypłata o charakterze jednorazowym. Dla wyliczenia kosztów przyjęto liczbę żołnierzy powołanych na ćwiczenia wojskowe oraz przeciętny zwrot kosztów przejazdu do miejsca ćwiczeń i w drodze powrotnej wynoszący 60 zł;
- 2) koszty wsparcia opieki sprawowanej nad psami i końmi w pierwszym roku jego obowiązywania mogą wynieść ok. 535 tys. zł. Powyższa kwota uwzględnia roczne koszty wyżywienia psów i koni wycofanych z użycia w kwocie 435 tys. zł (*107 tys. zł psy oraz 328 tys. zł konie*) oraz opieki lekarsko-weterynaryjnej w kwocie 100 tys. zł (*przy założeniu, iż średni koszt tej opieki wynosi rocznie 2 tys. zł na psa oraz 4 tys. zł na konia*). Biorąc pod uwagę strukturę wiekową psów i koni wycofanych ze służby przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 11 sierpnia 2021 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw oraz przyjmując, że średni wiek życia psa służbowego szacowany jest na ok. 14 lat, natomiast konia na ok. 30 lat, należy wskazać, iż z każdym rokiem obowiązywania projektowanego przepisu koszty utrzymania ww. zwierząt będą się zmniejszać o kwotę ok. 24 tys. zł w przypadku psów (*przy założeniu, że z każdym rokiem z przyczyn naturalnych padną średnio 4 psy*) oraz o kwotę 31 tys. zł w przypadku koni (*przy założeniu, że z każdym rokiem z przyczyn naturalnych padnie średnio 1 koń*). W związku z ww. uwarunkowaniami należy przyjąć, że koszty utrzymania psa służbowego wycofanego z użycia będą generowane maks. do 6 lat po wprowadzeniu projektowanego przepisu, natomiast konia służbowego wycofanego z użycia do lat 12;

- 3) koszty związane z wprowadzeniem świadczenia motywacyjnego z uwagi na brak możliwości określenia przewidywanej liczby żołnierzy, którym zostanie przyznane to świadczenie, jak też jego wysokości nie są możliwe do precyzyjnego określenia. Świadczenie to będzie przyznawane w przypadku posiadania przez dysponenta części budżetu środków finansowych. Tytułem uzupełnienia można wskazać, że w przypadku żołnierzy zawodowych z tytułu dodatkowego świadczenia motywacyjnego w 2024 r. wydatkowano 68 mln zł dla ok. 5300 żołnierzy zawodowych (*dla pilotów i służby inżynierjno-lotniczej oraz dla żołnierzy biorących udział w przekazywaniu sprzętu wojskowego i uzbrojenia na rzecz Ukrainy*). Uwzględniając proporcje udziału żołnierzy zawodowych i niezawodowych w realizacji tych zadań, ocenia się, że skutki finansowe nie będą wyższe niż kwota 5 mln zł;
- 4) koszt zwiększenia stypendium dla żołnierzy kierowanych na naukę za granicę poniżej 6 miesięcy ze 125 % stawki dodatku zagranicznego do 150 %, co przy kierowaniu ok. 1600 żołnierzy rocznie, spowoduje skutek finansowy w wysokości ok. 576 tys. zł. Oszacowanie konkretnych kwot wydatków związanych z wprowadzeniem świadczeń dla żołnierzy zawodowych skierowanych na naukę za granicą i przebywających wraz z członkami rodziny z uwagi na zmienną na przestrzeni lat liczbę żołnierzy (zależną o liczby zawieranych umów oraz harmonogramów dostaw i szkoleń, a także finansowania części kosztów przez stronę przyjmującą na szkolenie) nie jest możliwe do ustalenia. Ocenia się, że liczba kierowanych na długotrwałą naukę za granicą żołnierzy, którzy wyrażą chęć wyjazdu z rodziną, nie będzie przekraczać 100 żołnierzy rocznie. W takim przypadku dodatkowe koszty wynikające z wdrożenia proponowanych rozwiązań mogą wynieść średnio ok. 160 tys. zł na skierowanego z rodziną żołnierza, w tym stypendium wynoszące ok. 100 tys. zł na członków rodziny, powiększone koszty zakwaterowania wynoszące ok. 37 tys. zł, ubezpieczenie zdrowotne i na życie wynoszące ok. 12 tys. zł na żonę i dziecko i koszty przelotów rodziny żołnierza wynoszące ok. 11 tys. zł, co łącznie wyniesie ok. 16 mln zł rocznie;
- 5) koszt wypłaty wyższych odszkodowań z tytułu śmierci żołnierzy w 2024 r. wyniesie 4,3 mln zł (przy założeniu, że uprawniony do odszkodowania będzie małżonek i dwoje dzieci). Wskazanie konkretnych skutków finansowych w następnych latach jest trudne do określenia ze względu na losowy charakter wypadków, różną liczbę (i stopień pokrewieństwa) osób uprawnionych do odszkodowania oraz zwiększającą się corocznie kwotę przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Jednakże bazując na

danych z ostatnich 10 lat, należy przyjąć 4 przypadki rocznie, co oznacza koszt w granicach 1,4 mln zł.

Pozostałe zmiany zaproponowane w projekcie z uwagi na swój charakter (dostosowujący, legislacyjny, etc.) nie spowodują wzrostu wydatków z tego tytułu.

Ewentualne skutki finansowe zostaną sfinansowane w ramach wydatków budżetowych zaplanowanych w części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej, jak również nie będą stanowiły podstawy do ubiegania się w przyszłych latach o dodatkowe środki budżetowe.

Stosownie do postanowień § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2024 r. poz. 806) oraz zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.), projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Ocena Skutków Regulacji projektu nie była dokonywana w trybie § 32 ww. uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, lecz w trybie § 42 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów. Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, w tym z Europejskim Bankiem Centralnym.

Przedmiot projektowanego aktu prawnego nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Nazwa projektu Ustawa o zmianie ustawy o obronie Ojczyzny oraz niektórych innych ustaw	Data sporządzenia 08.05.2025
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Minister Obrony Narodowej	Źródło Inicjatywa własna
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Wiceprezes Rady Ministrów – Minister Obrony Narodowej – Pan Władysław Kosiniak-Kamysz	Nr w Wykazie prac RM UD157
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: płk Tomasz Adamczyk – tel. 261 870 455	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Dokonując obserwacji stosowanych w praktyce rozwiązań prawnych zamieszczonych w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, a także mając na uwadze zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne wpływające na bezpieczeństwo państwa wymagające reakcji ustawodawcy w celu usprawnienia funkcjonujących procesów, jak również wprowadzenia nowych rozwiązań, proponuje się:

- 1) nowelizację przepisów ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny przez:
 - a) określenie zadań dla Dowódcy Operacyjnego RSZ z zakresu zarządzania kryzysowego NATO i UE,
 - b) wskazanie podmiotów odpowiedzialnych za sprawy obronności w aspekcie militaryzacji. Zadania te będą realizować ministrowie oraz jednostki im podległe lub przez nich nadzorowane;
 - c) umożliwienie kierowania do wojskowych komisji lekarskich osób, wobec których wydano orzeczenie uznające je za zdolne do służby wojskowej, jeżeli nastąpiło pogorszenie ich stanu zdrowia,
 - d) wprowadzenie zmian w zakresie przeprowadzenia badań psychologicznych osób ubiegających się o powołanie do służby wojskowej,
 - e) określenie formy wsparcia finansowego dla organizacji proobronnych. Organizacjom tym będzie przyznawana dotacja celowa,
 - f) umożliwienie nadawania przydziałów mobilizacyjnych żołnierzom pasywnej rezerwy na stanowiska służbowe w organizacjach międzynarodowych, międzynarodowych strukturach wojskowych lub przy siłach zbrojnych państw obcych stacjonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - g) wprowadzenie regulacji prawnych dotyczących doręczania wezwań do wykonania świadczeń osobistych i rzeczowych,
 - h) wprowadzenie rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych, polegających na:
 - umożliwieniu otwarcia rachunku bankowego w banku centralnym państwa realizującego zamówienia na uzbrojenie lub sprzęt wojskowy lub w banku reprezentującym bank centralny. Przychody z rachunku będą stanowić wpływy Funduszu,
 - doprecyzowanie źródeł dochodów Funduszu,
 - i) przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym zwiększenie wysokości środków z budżetu państwa przekazywane przez MON do Funduszu w trakcie roku budżetowego nie będzie wymagało zmiany planu finansowego Funduszu. Rozwiązanie to spowoduje, że to przekazanie nie będzie wymagało uzgodnienia z Ministrem Finansów oraz opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obronności, co wpłynie na uproszczenie i przyspieszenie tego procesu,
 - j) doprecyzowanie przepisu dotyczącego czasu trwania postępowania rekrutacyjnego osoby ubiegającej się o powołanie do służby wojskowej przez wskazanie, iż będzie ono trwało „bez zbędnej zwłoki”,
 - k) wprowadzenie możliwości przebywania żołnierza skierowanego na naukę poza granicami państwa wraz z członkami rodziny,
 - l) wprowadzenie świadczeń należnych żołnierzom zawodowym skierowanym na naukę za granicą trwającą powyżej 6 miesięcy, którzy poza granicami państwa będą przebywać wraz z członkami rodziny. Należności te będą obejmować:
 - stypendium, którego wysokość będzie uzależniona od liczby członków rodziny przebywających wraz z żołnierzem poza granicami państwa,
 - zwrot kosztów zakwaterowania, w stałej wysokości niezależnej od liczby członków rodziny przebywających wraz z nim poza granicami państwa,
 - zwrot kosztów przejazdów, kosztów ubezpieczenia zdrowotnego oraz zwrot kosztów nauki dzieci żołnierza w szkole podstawowej i ponadpodstawowej,
 - m) zmiany w zakresie zwrotu kosztów nauki, jakie jest zobowiązany zwrócić żołnierz zawodowy w przypadku

- przerwania nauki lub zwolnienia się z zawodowej służby wojskowej przed ustalonym okresem,
- n) doprecyzowanie przesłanek zwolnienia z zawodowej i niezawodowej służby wojskowej w zakresie wymierzonej żołnierzowi kary ograniczenia wolności i kary aresztu wojskowego,
 - o) zmiany dotyczące warunków mianowania (mianowane na podporucznika i kaprała będą osoby z pozytywną opinią w ocenie służbowej, a nie tylko z bardzo dobrą) oraz przeprowadzenia egzaminu podoficerskiego,
 - p) zmiany w zakresie zakazu kierowania w podróże służbowe w tym samym czasie małżonków będących żołnierzami zawodowymi, sprawującymi opiekę nad dzieckiem do lat 8 (rozwiązanie to stosuje się również do samotnego rodzica),
 - q) zmiany dotyczące dyscypliny wojskowej (wprowadzenie dowódcy batalionu i dowódcy kompanii jako organów dyscyplinarnych – będą oni mogli wymierzać „drobne” kary dyscyplinarne),
 - r) doprecyzowanie przepisów w zakresie przyznawania żołnierzom zawodowym dodatku za długoletnią służbę wojskową, dodatku służbowego z tytułu pełnienia służby w jednostce wojskowej oraz dodatku motywacyjnego,
 - s) doprecyzowanie kwestii odbywania przez żołnierzy podróży służbowych w celu udziału w ćwiczeniach i szkoleniach,
 - t) zmiany polegające na dodaniu przesłanki „bezpośredniej podległości” w przepisie regulującym niedopuszczalność powstania stosunku podległości służbowej między żołnierzami oraz pracownikami cywilnymi w jednostce wojskowej,
 - u) zmiany wskazujące administratora danych osobowych w Ministerstwie Obrony Narodowej,
 - v) umożliwienie wprowadzenia do ewidencji danych dotyczących posiadanych przez żołnierza uprawnień do dostępu do informacji niejawnych,
 - w) wprowadzenie dla żołnierzy wyznaczonych na stanowiska służbowe np. attaché do krajów uznanych za strefę działań wojennych (np. Irak) możliwości wykupu ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - x) wskazanie organów wydających decyzje dotyczące pomocy w zakresie przekwalifikowania zawodowego dla żołnierzy,
 - y) dopisanie ministerstw do katalogu podmiotów, na rzecz których mogą być nakładane świadczenia rzeczowe,
 - z) umożliwienie finansowania opieki dla psów i koni służbowych wycofanych z użycia przed dniem 21 grudnia 2021 r.,
 - aa) uchylenie regulacji dotyczącej czasu pracy radców prawnych – żołnierzy i stosowanie w odniesieniu do nich ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych,
 - bb) wprowadzenie świadczenia motywacyjnego dla żołnierzy zawodowych w okresie kształcenia oraz dla żołnierzy niezawodowych,
 - cc) zwiększenie wysokości jednorazowego odszkodowania wypłacanego w związku ze śmiercią żołnierza będącą następstwem wypadku lub choroby pozostających w związku ze służbą wojskową,
 - dd) wprowadzenie możliwości rozwiązania stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania z pracownikiem będącym jednocześnie żołnierzem OT albo dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej;
- 2) zmianę ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 321 i 1946) oraz ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722 i 1863). Propozycje odnoszą się do zasad emitowania obligacji przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz funduszy utworzonych, powierzonych albo przekazanych bankowi na podstawie odrębnych ustaw, w tym do obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych. Zmiany zawarte w ww. ustawach są ze sobą powiązane i dotyczą umożliwienia emisji obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa, emitowanych co do zasady na podstawie ww. ustawy o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, na podobnych zasadach do skarbowych papierów oszczędnościowych.
- 3) przyznanie zwrotu kosztów przejazdów osób wezwanych na obowiązkowe ćwiczenia wojskowe w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia 29 września 2023 r.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projektowane zmiany, zamieszczone w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, tworzą zachęty do podejmowania dobrowolnych niezawodowych form służby wojskowej, usprawniają proces naboru do służby wojskowej i przebieg służby wojskowej, działalność kadrową i dyscyplinarną organów wojskowych, a także motywują żołnierzy zawodowych do podejmowania nauki poza granicami państwa oraz mają charakter porządkowy i ujednoliciający procedury postępowania.

Zmiana z zakresu zarządzania kryzysowego ma na celu dokonanie podziału kompetencji między Dowódcę Wojsk Obrony Terytorialnej (który obecnie odpowiada za całość zagadnienia) a Dowódcę Operacyjnego Rodzajów Sił Zbrojnych, który będzie odpowiadał za obszar koordynacji zarządzania kryzysowego NATO i UE w resorcie Obrony Narodowej.

Ustawa będzie określać, że zadania z zakresu obronności są realizowane w poszczególnych ministerstwach, ale

również w jednostkach podległym tym ministrom oraz przez nich nadzorowanych, np. przez przedsiębiorstwa przewidziane do militaryzacji.

Umożliwienie kierowania do wojskowych komisji lekarskich osób, wobec których wydano orzeczenie uznające je za zdolne do służby wojskowej, jeżeli nastąpiło pogorszenie ich stanu zdrowia, ma na celu „zdjęcie” obowiązku obrony z osób, które utraciły zdolność do pełnienia służby wojskowej. Pozwoli to na ujęcie w ewidencji wojskowej osób, których aktualny stan zdrowia pozwala na pełnienie służby wojskowej.

Wprowadzenie zmian w zakresie przeprowadzenia badań psychologicznych osób ubiegających się o powołanie do służby wojskowej pozwoli na badanie pod tym względem każdej osoby ubiegającej się o powołanie do służby wojskowej.

Określenie formy wsparcia finansowego dla organizacji proobronnych (w formie dotacji celowej) doprecyzuje sposób i cel wydatkowania środków publicznych.

Przyjęcie rozwiązania, zgodnie z którym zwiększenie wysokości środków z budżetu państwa przekazywane przez Ministerstwo Obrony Narodowej do Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych w trakcie roku budżetowego nie będzie wymagało zmiany planu finansowego Funduszu, spowoduje, że przekazanie to nie będzie wymagało uzgodnienia z Ministrem Finansów oraz opinii komisji sejmowej właściwej w sprawach obronności, co w efekcie wpłynie na uproszczenie i przyspieszenie tego procesu. Wprowadzenie proponowanego rozwiązania usprawni proces przekazywania środków z budżetu MON do Funduszu, szczególnie w okresie końca roku, kiedy mogą pojawić się niewykorzystane środki budżetowe i jednocześnie będzie zbyt mało czasu na przeprowadzenie zmiany planu finansowego według trybu określonego w art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny. Należy podkreślić, że priorytetem jest modernizacja polskiej armii, na co przeznaczane są środki Funduszu. Nie istnieje ryzyko niekontrolowanych transferów środków finansowych. Funkcjonowanie Funduszu pozostaje pod kontrolą Sejmu. Zgodnie z art. 42 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny Minister Obrony Narodowej przedkłada corocznie komisji sejmowej do spraw obrony państwa sprawozdanie z realizacji planu finansowego Funduszu. Komisja sejmowa wyraża opinię do przedłożonego sprawozdania. Zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 259, z późn. zm.) Ministerstwo Finansów przekazuje środki budżetu państwa na rachunki bieżące wydatków dysponentów części na podstawie „Rocznego harmonogramu realizacji wydatków”. Każdorazowa zmiana harmonogramu wymaga złożenia wniosku przez dysponenta części budżetowej do Ministerstwa Finansów, co w przypadku dokonywania wpłaty z budżetu państwa do Funduszu wyklucza ryzyko niekontrolowanych transferów środków. Dodatkowo, na podstawie art. 171 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, przeniesienie polegające na zmniejszeniu lub zwiększeniu wydatków majątkowych (§668 dotyczący wpłaty z budżetu państwa do Funduszu) wymaga zgody Ministerstwa Finansów lub, w zależności od kwoty zmian, niezwłocznego poinformowania go o tym fakcie. W obu przypadkach przekazywanie przez Ministerstwo Obrony Narodowej środków z budżetu państwa do Funduszu jest transparentne, a Ministerstwo Finansów posiada wiedzę na temat dokonywanych wpłat, co wyklucza możliwość wystąpienia niekontrolowanych transferów finansowych.

W projektowanej ustawie znosi się zakaz rozwiązania stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania bez zgody pracownika, który jest równocześnie żołnierzem OT lub pełni dobrowolną zasadniczą służbę wojskową. Jest to szczególny rodzaj stosunku pracy, z reguły dedykowany pracownikom wyższego szczebla (na stanowiskach kierowniczych przewidzianych w przepisach szczególnych), który na gruncie przepisów Kodeksu pracy charakteryzuje się swobodniejszą możliwością jego rozwiązania w odniesieniu do stosunku pracy zawartego na podstawie umowy o pracę. Natomiast, obecne rozwiązania przewidziane w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny *de facto* niwelują tę możliwość i w zasadzie zrównują go ze stosunkiem pracy zawartym na podstawie umowy o pracę. W celu umożliwienia pracodawcom pełnego korzystania z rozwiązań przewidzianych w Kodeksie pracy dla stosunku pracy nawiązanego na podstawie powołania proponuje się wyłączenie tego stosunku z ochrony przewidzianej dla stosunku pracy nawiązanego na podstawie umowy o pracę.

Skierowanie żołnierza na naukę jest formą polecenia służbowego wydanego żołnierzowi. Długotrwała nauka za granicą (za taką uznano naukę trwającą powyżej 6 miesięcy) może powodować osłabienie więzi rodzinnych żołnierza i wpływać na stabilność podstawowej komórki społecznej, którą jest rodzina. Mając na uwadze, że do chwili obecnej brak jest rozwiązań wspierających żołnierzy w zabraniu rodziny ze sobą do miejsca nauki, zasadnym jest ich wprowadzenie, co pozwoli na zabezpieczenie więzi rodzinnych na czas nauki, a tym samym poprawi psychiczną efektywność nauki żołnierza, zapewniając w ten sposób lepsze wykorzystanie środków przeznaczonych na koszty jego nauki, które przy długotrwałym szkoleniu znacznie lub wręcz wielokrotnie przekraczają koszty proponowanych do wprowadzenia należności finansowych dla rodziny żołnierza. Dodatkowo, zgodnie z art. 455 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, należności przyznane żołnierzowi skierowanemu na naukę za granicą, w tym związane z pobytem rodziny, nie będą przysługiwać lub będą podlegać odpowiedniemu obniżeniu, jeżeli państwo przyjmujące żołnierza na naukę za granicą będzie pokrywać je w całości albo w części z własnych środków finansowych. Biorąc pod uwagę, że w trakcie pobierania nauki przez żołnierza poza granicami państwa może powstać sytuacja, w której zgodnie z planem szkolenia żołnierz będzie kwaterowany w innym miejscu niż członkowie jego rodziny przebywający wraz z nim poza granicami państwa – proponuje się, aby zwrot kosztów zakwaterowania przysługiwał również w tej sytuacji, gdy żołnierzowi zapewniono zakwaterowanie. Ponadto

korzystanie przez żołnierza z zakwaterowania przydzielonego przez stronę przyjmującą nie powinno pozbawiać prawa członków rodziny do zamieszkiwania np. w pobliskiej miejscowości względem miejsca zakwaterowania żołnierza, co bez wątpienia przyczyni się do zwiększenia kontaktów żołnierza z rodziną.

W myśl art. 628 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny na urzędy i instytucje państwowe, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne, a także osoby fizyczne może być nałożony obowiązek świadczeń rzeczowych, polegających na oddaniu do używania posiadanych nieruchomości i rzeczy ruchomych na cele przygotowania obrony państwa albo zwalczania klęsk żywiołowych, likwidacji ich skutków oraz zarządzania kryzysowego. Świadczenia te mogą być wykonywane m.in. na rzecz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony państwa, a w przedkładanym projekcie ustawy proponuje się w tym katalogu podmiotów uwzględnić również ministerstwa. Pozwoli to ministerstwom w szczególnych, wyżej przedstawionych przypadkach, pozyskiwać od innych urzędów, instytucji państwowych, przedsiębiorców, a także osób fizycznych na swoje potrzeby np. środków transportowych lub nieruchomości. Obecne rozwiązanie utrudnia np. zapewnienie pozyskania przez te ministerstwa obiektów budowlanych z przeznaczeniem na rezerwowe miejsca pracy czasu wojny, przy czym obowiązek ich zapewnienia wynika z systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym.

Zakłada się, że zwiększenie wysokości odszkodowania z tytułu śmierci żołnierza pozwoli na uniknięcie długotrwałych procesów sądowych.

Zmiany zawarte w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi umożliwią emisję obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa na podobnych zasadach do skarbowych papierów oszczędnościowych. Należy podkreślić, że zmiany w istocie kreują nowy „podrodzaj” obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa. W przypadku pierwszej ustawy rozszerza się elementy listu emisyjnego określającego warunki emitowania obligacji, bowiem chodzi o wykreowanie nowego podrodzaju obligacji, natomiast zmiana w drugiej z ww. ustaw umożliwi obrót obligacjami gwarantowanymi przez Skarb Państwa w ramach tzw. konta sponsora emisji, na którym odbędzie się rejestracja takich obligacji. Obligacje te nie będą mogły wyjść poza to konto, a zapisy w ramach tego konta, które będą identyfikować posiadaczy tych obligacji, będą uznane jako rachunek papierów wartościowych. Pozostałe zmiany mają charakter redakcyjny, dostosowujący lub usuwający wątpliwości interpretacyjne.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie prowadzono analizy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby powołane do odbycia ćwiczeń wojskowych w okresie od stycznia do września 2023 r.	33 000		Refundacja kosztów przejazdu na ćwiczenia.
Osoby zainteresowane pełnieniem służby wojskowej	Według aktualnych potrzeb		Poddanie badaniom lekarskim i psychologicznym.
Żołnierze	do 230 000		Oddziaływanie dyscyplinarne oraz finansowe.
Żołnierze zawodowi skierowani na naukę poza granice państwa na okres powyżej 6 miesięcy	ok. 1600		Otrzymanie wyższego stypendium.
Żołnierze zawodowi skierowani na naukę poza granice państwa na okres powyżej 6 miesięcy, którzy będą przebywać za granicą wraz z członkami rodziny	ok. 100		Możliwość przebywania na nauce poza granicami państwa wraz z członkami rodziny oraz otrzymania wyższego stypendium i pokrycia części kosztów utrzymania rodziny w postaci zwrotu kosztów przejazdów, ubezpieczenia, nauki dzieci w szkole podstawowej i

			ponadpodstawowej.
Żołnierze zawodowi w okresie kształcenia oraz żołnierze niezawodowi	Według aktualnych potrzeb		Możliwość otrzymania świadczenia motywacyjnego.
Dowódcy jednostek wojskowych	ok. 1000		Załatwianie spraw kadrowych, finansowych i dyscyplinarnych żołnierzy.
Ministerstwa	19		Beneficjenci świadczeń rzeczowych.
Wojskowe centra rekrutacji	86		Prowadzenie postępowań rekrutacyjnych do służby wojskowej, w tym przeprowadzanie badań lekarskich oraz psychologicznych osób ubiegających się o wstąpienie do służby wojskowej.
Osoby uprawnione do otrzymania odszkodowania	W zależności od stanu rodzinnego zmarłego żołnierza		Możliwość otrzymania wyższego odszkodowania za śmierć żołnierza będącą następstwem pełnienia służby wojskowej.
Pracownicy zatrudnieni na podstawie powołania będący równocześnie żołnierzami OT lub pełniący dobrowolną zasadniczą służbę wojskową	Brak danych		Możliwość rozwiązania bez zgody pracownika stosunku pracy.
Bank Gospodarstwa Krajowego	1		Możliwość emisji obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa, na zasadach podobnych do skarbowych papierów oszczędnościowych.
Fundusze utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi Gospodarstwa Krajowego na podstawie odrębnych ustaw, na rzecz których są emitowane obligacje na podstawie ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym	7		Możliwość emisji obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa na rzecz tych funduszy na zasadach podobnych do skarbowych papierów oszczędnościowych.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy, stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny”

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosił Bank Gospodarstwa Krajowego oraz osoby indywidualne.

Zgłoszone uwagi wraz ze stanowiskiem projektodawcy zostały zamieszczone w raporcie z konsultacji publicznych.												
6. Wpływ na sektor finansów publicznych												
(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0 (2025)	1 (2026)	2 (2027)	3 (2028)	4 (2029)	5 (2030)	6 (2031)	7 (2032)	8 (2033)	9 (2034)	10 (2035)	<i>Łącznie (0–10)</i>
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	-23,0	- 253,00
JST												
Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	253,0
Wydatki ogółem	21,7	23,1	23,1	23,1	23,1	23,1	23,1	22,7	22,7	22,7	22,7	251,1,1
budżet państwa	21,7	23,1	23,1	23,1	23,1	23,1	23,1	22,7	22,7	22,7	22,7	251,1,1
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-21,7	-23,1	-23,1	-23,1	-23,1	-23,1	-23,1	-22,7	-22,7	-22,7	-22,7	-251,1,1
budżet państwa	-44,7	-46,1	-46,1	-46,1	-46,1	-46,1	-46,1	-45,7	-45,7	-45,7	-45,7	-504,1
JST												
Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	23,0	253,0
Źródła finansowania	Skutki finansowe związane z wejściem w życie ustawy zostaną sfinansowane w ramach limitu wydatków obronnych, o którym mowa w art. 40 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, bez konieczności występowania o dodatkowe środki.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wydatki wskazane w tabeli związane są z wypłatą refundacji zwrotu kosztów na ćwiczenia wojskowe i wyniosą ok. 2,04 mln zł w roku wejścia w życie ustawy. Wydatki związane ze wsparciem psów i koni wycofanych z użytku wyniosą od 0,535 mln w pierwszym roku do 0,131 w ostatnim roku. Koszt zwiększenia stypendium dla żołnierzy kierowanych na naukę za granicę poniżej 6 miesięcy ze 125 % stawki dodatku zagranicznego do 150 %, co przy kierowaniu ok. 1600 żołnierzy rocznie, spowoduje skutek finansowy w wysokości ok. 0,576 mln zł. Oszacowanie konkretnych kwot wydatków związanych z wprowadzeniem świadczeń dla żołnierzy zawodowych skierowanych na naukę za granicą i przebywających wraz z członkami rodziny z uwagi na zmienną na przestrzeni lat liczbę żołnierzy (zależną od liczby zawieranych umów oraz harmonogramów dostaw i szkoleń, a także finansowania części kosztów przez stronę przyjmującą na szkolenie) nie jest możliwe do ustalenia. Ocenia się, że liczba kierowanych na długotrwałą naukę za granicą żołnierzy, którzy wyrażą chęć wyjazdu z rodziną, nie będzie przekraczać 100 żołnierzy rocznie. W takim przypadku dodatkowe koszty wynikające z wdrożenia proponowanych rozwiązań mogą wynieść średnio ok. 160 tys. zł na skierowanego z rodziną żołnierza, w tym stypendium wynoszące ok. 100 tys. zł na członków rodziny, powiększone koszty zakwaterowania wynoszące ok. 37 tys. zł, ubezpieczenie zdrowotne i na życie wynoszące ok. 12 tys. zł na żonę i dziecko i koszty przelotów rodziny żołnierza wynoszące ok. 11 tys. zł, co łącznie wyniesie ok. 16,0 mln zł rocznie. Koszty związane z wprowadzeniem świadczenia motywacyjnego z uwagi na brak możliwości określenia przewidywanej liczby żołnierzy, którym zostanie przyznane to świadczenie, jak też jego wysokości nie są możliwe do precyzyjnego określenia. Tytułem uzupełnienia można wskazać, że w przypadku żołnierzy zawodowych z tytułu dodatkowego świadczenia motywacyjnego w 2024 r. wydatkowano 68 mln zł dla ok. 5.300 żołnierzy zawodowych (dla pilotów i służby inżynieryjno-lotniczej oraz dla żołnierzy biorących udział w przekazywaniu sprzętu wojskowego i uzbrojenia na rzecz Ukrainy). Uwzględniając proporcje udziału żołnierzy zawodowych i niezawodowych w realizacji tych zadań, ocenia się, że skutki finansowe nie będą wyższe niż kwota 5 mln zł. Wydatki związane z wykupem ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków żołnierzy zawodowych przebywających w strefie działań wojennych powinny ukształtować się na poziomie 0,166 mln zł rocznie. Środki finansowe są zabezpieczone w											

	budżecie Dowództwa Operacyjnego RSZ w ramach podpisanej umowy ubezpieczenia na lata 2025–2027. Zmiany zaproponowane w zakresie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych ukierunkowane są na zwiększenie wpływów do tego Funduszu np. z przychody z rachunku w banku centralnym państwa realizującego zamówienia na uzbrojenie lub sprzęt wojskowy lub w banku reprezentującym bank centralny. Środki finansowe przekazane na rzecz Funduszu spowodują, że nie będą one stanowić wpływu do budżetu państwa. Pozostałe zmiany zaproponowane w projekcie z uwagi na swój charakter (dostosowujący, legislacyjny etc.) nie spowodują wzrostu wydatków z tego tytułu. Koszt zwiększonego odszkodowania wypłacanego z tytułu śmierci żołnierza wyniesie w pierwszym roku obowiązywania 4,3 mln zł (będzie to koszt odszkodowań z tytułu zgonów żołnierzy, które miały miejsce w okresie 2024 r.), natomiast w kolejnych latach zakłada się, że nie przekroczą kwoty 1,4 mln zł. Dla roku 2025 r. przyjęto założenie, że ustawa wejdzie w życie w II kwartale tego roku. Szacuje się, że wpływy do Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych pochodzące ze: a) zwrotów środków otrzymywanych przez jednostki organizacyjne resortu obrony narodowej z tytułu udziału Sił Zbrojnych w misjach organizacji międzynarodowych, b) zwrotów kosztów poniesionych na utrzymanie i naukę żołnierzy powoływanych do zawodowej służby wojskowej oraz zwrotów kosztów studiów, nauki, staży czy też kursów nieukończonych przez żołnierzy oraz zwrotów stypendiów dla kandydatów na żołnierzy – wyniosą ok. 23 mln zł rocznie. Ustalenia tego dokonano na podstawie zebranych danych za 2023 r. O tę wartość zmniejszą się dochody budżetu państwa, gdyż kwota ta zostanie przekazana bezpośrednio do Funduszu. Wpływy do Funduszu pochodzące bezpośrednio z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Obrony Narodowej, nie są możliwe do oszacowania. Będą to bowiem środki finansowe zaplanowane, lecz niewydane w danym roku budżetowym, których wysokość będzie znana dopiero pod koniec danego roku budżetowego. Środki te zmniejszą dochody budżetu państwa. Z tą zmianą koresponduje zmiana polegająca na rezygnacji z konieczności przeprowadzania procesu zmiany planu finansowego funduszu (proponuje się, aby wpływy z budżetu MON nie wymagały zmiany tego planu). Ponieważ wysokość środków finansowych, jakie ewentualnie będą mogły być przekazane do Funduszu (zamiast zwrócone na rachunek budżetu), będzie znana pod koniec roku, to przeprowadzenie procedury zmiany planu finansowego funduszu do końca roku (w tym zasięgnięcie opinii komisji sejmowej) może okazać się niemożliwe do zrealizowania w czasie, a tym samym niweczyć tę propozycję.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		2025	2026	2027	2028	2029	2035	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Regulacja wpłynie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin żołnierzy zawodowych kierowanych na naukę poza granice państwa, przez umożliwienie żołnierzowi przebywania wraz z członkami rodziny i przyznanie w związku z tym skierowaniem należności. Pozwoli to na zachowanie więzi rodzinnych w okresie pobierania nauki przez żołnierza poza granicami państwa. Szacuje się, że średnio rodzina żołnierza zawodowego uzyska dodatkowo (w odniesieniu do obecne						

		otrzymywanych należności) ok. 160 tys. zł, w tym stypendium wynoszące ok. 100 tys. zł na członków rodziny, powiększone koszty zakwaterowania wynoszące ok. 37 tys. zł, ubezpieczenie zdrowotne i na życie wynoszące ok. 12 tys. zł na żonę i dziecko i koszty przelotów rodziny żołnierza wynoszące ok. 11 tys. zł. Regulacja wpłynie na sytuację rodziny przez uniemożliwienie kierowania rodziców dziecka do lat 8, którzy jednocześnie są żołnierzami zawodowymi, oraz osoby samotnie wychowującej dziecko do lat 8 w podróż służbową w tym samym czasie. Pozwoli to umożliwienie sprawowania opieki nad dzieckiem przez jednego z rodziców albo przez osobę samotnie wychowującą dziecko. Regulacja wpłynie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin żołnierzy zawodowych kształcących się w uczelniach wojskowych, szkołach podoficerskich, centrach i ośrodkach szkolenia oraz żołnierzy niezawodowych przez możliwość otrzymania świadczenia motywacyjnego. Spowoduje to zwiększenie dochodów rodzin wojskowych. Regulacja wpłynie na sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin żołnierzy zawodowych kierowanych na naukę przez określenie maksymalnej kwoty zwrotu kosztów nauki w przypadku jej przerwania. Rodziny wojskowe nie będą obciążane koniecznością nadmiernego zwrotu kosztów poniesionych na kształcenie żołnierza w przypadku przerwania nauki przez tego żołnierza. Regulacja wpłynie na urealnienie terminu przeznaczonego na przeprowadzenie postępowania rekrutacyjnego w stosunku do ochotnika, z zachowaniem pilności jego wykonania. Niezwłoczne zakończenie postępowania rekrutacyjnego pozwoli na swobodne powołanie osoby do odbycia czynnej służby wojskowej – zgodnie z jej oczekiwaniem w zakresie terminu tego powołania. Regulacja wyeliminuje przypadki powołania osób do odbycia czynnej służby wojskowej, w których w stanie zdrowia nastąpiły niepożądane zmiany. Wykonanie niezbędnych badań psychologicznych i lekarskich w stosunku do ochotników pozwoli na określenie aktualnego stanu ich zdrowia bezpośrednio przed powołaniem do służby wojskowej. Regulacja wpłynie na urzędy i instytucje państwowe, przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne oraz osoby fizyczne przez możliwość nałożenia na nie obowiązku świadczeń rzeczowych na rzecz ministerstw. Regulacja wpłynie na pracowników zatrudnionych na podstawie powołania będących żołnierzami OT lub pełniącymi dobrowolną zasadniczą służbę wojskową przez umożliwienie rozwiązania tego stosunku pracy bez ich zgody. W zakresie zmian zawartych w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi należy wskazać, że zmiany te w istocie kreują nowy „podrodzaj” obligacji gwarantowanych przez Skarb Państwa. Same ustawy nie wywołują żadnych skutków finansowych. O sposobie finansowania potrzeb funduszy umiejscowionych w BGK decydują zarządzający tymi funduszami. W każdym jednak przypadku emisja obligacji na rzecz funduszy będzie wymagać każdorazowo zgody Ministra Finansów, który akceptuje warunki finansowe wszystkich obligacji emitowanych na rzecz funduszy umiejscowionych w BGK, które są gwarantowane przez Skarb Państwa.
Niemierzalne		
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Regulacja nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, a zwłaszcza mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców, a także osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera przepisów dotyczących zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, regulacji

dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.) ani analizy zgodności projektu z tą ustawą w powyższym zakresie.		
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☐ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: ...	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
Komentarz: Ustawa wpłynie na zmniejszenie liczby wydawanych decyzji administracyjnych w zakresie przyznania żołnierzom zawodowym dodatków do uposażenia. Decyzje, które w obecnym stanie prawnym są wydawane każdorazowo przy zmianie stanowiska przez żołnierza lub corocznie, będą wydawane raz w okresie służby wojskowej (w przypadku decyzji przyznającej dodatek za długoletnią służbę wojskową) albo w przypadku zmiany jednostki wojskowej (w przypadku dodatku służbowego) albo stosownie do potrzeb, nie częściej jednak niż raz w roku (w przypadku dodatku motywacyjnego). Ustawa, przez wprowadzenie ważności zaświadczenia psychologicznego, spowoduje zmniejszenie częstotliwości kierowania ochotników do służby wojskowej na badania psychologiczne. Osoby posiadające ważne orzeczenie wskazujące na brak przeciwwskazań do służby wojskowej w przypadku ubiegania się o powołanie do służby wojskowej nie będą kierowane na badania psychologiczne. Osoba, która posiada orzeczenie wskazujące przeciwwskazania do służby wojskowej, nie będzie mogła w okresie ważności tego orzeczenia być skierowana ponownie na badania psychologiczne, a w efekcie nie będzie mogła w tym okresie zostać powołana do służby wojskowej. W konsekwencji liczba prowadzonych badań lekarskich i psychologicznych ulegnie zwiększeniu. Jednakże liczba ta jest trudna do oszacowania, z uwagi na ochotniczą formę służby. Ustawa spowoduje zwiększenie liczby dokumentów związanych z przyznawaniem świadczenia motywacyjnego. Przyznanie świadczenia motywacyjnego żołnierzom niezawodowym będzie następować w formie decyzji Ministra Obrony Narodowej. Pozostałe zmiany w zakresie postępowań dyscyplinarnych nie wpłyną na zwiększenie obciążeń regulacyjnych, bowiem ich liczba jest zależna od przewinień dyscyplinarnych, a nie od liczby organów uprawnionych do ich prowadzenia. Każdy ochotnik ubiegający się o powołanie do służby wojskowej, w celu określenia aktualnego stanu zdrowia, będzie poddawany badaniom lekarskim i psychologicznym – bez ograniczenia ich wykonania w okresie 3 lat od dnia nadania kategorii zdolności do czynnej służby wojskowej. Pozostałe zmiany nie wpłyną na zwiększenie lub zmniejszenie obciążeń regulacyjnych.		
9. Wpływ na rynek pracy		
Ustawa nie będzie miała wpływu na rynek pracy.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: resort obrony narodowej	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Prowadzenie postępowań rekrutacyjnych do służby wojskowej oraz załatwianie spraw kadrowych, finansowych i dyscyplinarnych żołnierzy.	

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego
Wraz z wejściem w życie.
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Z uwagi na zakres i charakter projektu ewaluacja efektów projektu nie jest planowana. Niemniej praktyczne funkcjonowanie rozwiązań zawartych w ustawie z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny jest analizowane na bieżąco. Zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami dotyczącymi działalności legislacyjnej w resorcie obrony narodowej na kierownikach komórek organizacyjnych spoczywa obowiązek ciągłego monitorowania skuteczności funkcjonujących rozwiązań prawnych i w przypadku dostrzeżenia potrzeby podejmowanie działań legislacyjnych. Przykładowo miernikiem oceny sprawności funkcjonowania systemu kwalifikowania (naboru) do służby wojskowej jest liczba osób powołanych do służby wojskowej spośród wszystkich chętnych w określonym czasie, natomiast miernikiem efektywności systemu kwalifikowania na naukę poza granicami państwa jest liczba wyselekcjonowanych i skierowanych żołnierzy na naukę.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak.

Raport z konsultacji publicznych
dotyczący projektu ustawy o zmianie ustawy o obronie Ojczyzny oraz niektórych innych ustaw (UD 157)

Zgodnie z *ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa* projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w celu jego udostępnienia wszystkim zainteresowanym podmiotom.

OMÓWIENIE WYNIKÓW KONSULTACJI PUBLICZNYCH

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosił Bank Gospodarstwa Krajowego oraz Pan Andrzej Rezwiakow i Pan Patryk Wrona – którzy zgłosili uwagi za pośrednictwem strony podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Uwagi zgłaszane w ramach konsultacji publicznych wraz ze stanowiskiem projektodawcy były zamieszczane na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Istota uwag zgłoszonych w ramach konsultacji publicznych oraz stanowisko projektodawcy do nich przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Propozycja zapisu	Stanowisko do zgłoszonej uwagi
1.	Bank Gospodarstwa Krajowego	Po dotychczasowym art. 3 projektu ustawy dodaje się art. 3 - 4 w brzmieniu: Art. 3. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2024 r. poz. 722, z późn. zm.) w art. 4 ust. 2a otrzymuje brzmienie: „2a. Od chwili zarejestrowania: 1) skarbowych papierów oszczędnościowych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530 i 1572), 2) obligacji emitowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na rzecz funduszy utworzonych, powierzonych albo przekazanych temu bankowi na podstawie odrębnych ustaw, gwarantowanych przez Skarb Państwa, które zgodnie z warunkami emisji nie są wprowadzane do systemu obrotu instrumentami finansowymi - na podstawie umowy, której przedmiotem jest rejestracja tych papierów wartościowych w depozycie papierów wartościowych, za rachunki papierów wartościowych uważa się również zapisy dotyczące tych papierów, dokonywane przez podmioty prowadzące działalność maklerską lub banki powiernicze, o ile zapisy te identyfikują osoby, którym przysługują prawa z tych papierów wartościowych.”	Uwzględniono

		Art.4. W ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 321) w art. 39q w ust. 2 po pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12-14 w brzmieniu: „12) w przypadku gdy przewidywane jest ograniczenie kręgu podmiotów, którym obligacje są oferowane do nabycia na rynku pierwotnym - wskazanie podmiotów, którym obligacje danej emisji mogą być oferowane; 13) w przypadku gdy przewidywane jest ograniczenie co do obrotu obligacjami – wskazanie ograniczeń obrotu obligacjami, w tym obligacjami na okaziciela, na rynku pierwotnym lub wtórnym; 14) w przypadku gdy przewidywane jest ograniczenie w przenoszeniu obligacji - wskazanie ograniczenia w przenoszeniu obligacji, w tym obligacji na okaziciela, do innego rejestru lub pomiędzy rejestrami prowadzonymi przez różne podmioty prowadzące działalność maklerską lub banki powiernicze, w ramach których są dokonywane zapisy identyfikujące osoby, którym przysługują prawa z tych obligacji uważane według przepisów prawa za rachunki papierów wartościowych albo na rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze.” 3. Dotychczasowe art. 3-7 oznacza się jako art. 5-9. Uzasadnienie: Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej: „BGK”) jest uprawniony do emitowania obligacji na rzecz funduszy utworzonych, powierzonych albo przekazanych temu bankowi na podstawie odrębnych ustaw. Emisje takich obligacji mogą odbywać się na podstawie planu finansowego danego funduszu zatwierdzanego przez właściwego ministra. Przepisy odrębnych ustaw wskazują, że takie obligacje są lub mogą być objęte gwarancją Skarbu Państwa. W przypadku, gdy emisje obligacji dla danego funduszu są objęte ustawową gwarancją Skarbu Państwa - gwarancja ta konstytuuje się z chwilą emisji, a oświadczenie ministra właściwego ds. finansów publicznych tylko potwierdza objęcie gwarancją zobowiązań z tytułu obligacji (art. 45 ust. 9 ustawy o ochronie Ojczyzny). Warunki emisji obligacji na rzecz ww. funduszy, które zawarte są w liście emisyjnym, wymagają uprzedniej akceptacji ministra właściwego ds. budżetu (art. 39p ust.2 w związku z art. 39q ustawy z 27 października 1994 r. o autostradach płatnych i Krajowym Funduszu Drogowym). W związku z tym instrumenty te mają podobną charakterystykę w zakresie poziomu ryzyka dla obligatariuszy jak	
--	--	---	--

		obligacje skarbowe. Celem proponowanych zmian jest dalsze zbliżenie zasad emisji obligacji BGK dokonywanych na rzecz funduszy, do zasad emisji obligacji skarbowych, co zapewni jednolitość zasad obrotu odnoszących się do tych papierów wartościowych. Aby zapewnić tę jednolitość wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym. Zmiana ust. 2a w art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi ma na celu umożliwienie rejestrowania nabywców obligacji BGK emitowanych na rzecz funduszy i gwarantowanych przez Skarb Państwa w specjalnie stworzonym do tego celu rejestrze prowadzonym przez agenta, którym może być podmiot prowadzący działalność maklerską lub bank powierniczy. Zapisy w rejestrze będą identyfikować zarówno nabywców w obrocie pierwotnym, jak i nabywców na rynku wtórnym, podobnie jak ma to miejsce w przypadku obligacji skarbowych. Zmiany w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym wprowadzają szczegółowe uregulowanie kwestii stosowania ograniczeń zbywalności i przenoszalności obligacji BGK emitowanych na rzecz funduszy i gwarantowanych przez Skarb Państwa. Zgodnie z art. 101 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych krąg nabywców oszczędnościowych obligacji skarbowych ograniczony jest do osób fizycznych oraz stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych oraz fundacji wpisanych do rejestru sądowego, a w przypadku nierezydentów – również wpisanych do innego rejestru urzędowego. Również obrót tymi papierami wartościowymi jest ograniczony do w/w podmiotów. Ponadto oszczędnościowe obligacje skarbowe nie mogą być przenoszone pomiędzy rejestrami nabywców obligacji prowadzonymi przez różnych agentów emisji lub podmioty, z którym została zawarta umowa, o której mowa w § 7 ust. 2 rozporządzenia z dnia 3 grudnia 2010 r., ani na rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze. Proponowane zmiany zapewnią spójność regulacyjną między obligacjami Bank Gospodarstwa Krajowego (dalej: „BGK”) jest uprawniony do emitowania obligacji na rzecz funduszy utworzonych, powierzonych albo przekazanych temu bankowi na podstawie odrębnych ustaw. Emisje takich obligacji mogą odbywać się na podstawie planu finansowego danego funduszu zatwierdzanego przez właściwego ministra. Przepisy odrębnych ustaw wskazują, że takie obligacje są lub mogą być objęte gwarancją Skarbu	
--	--	--	--

		Państwa. W przypadku, gdy emisje obligacji dla danego funduszu są objęte ustawową gwarancją Skarbu Państwa - gwarancja ta konstytuuje się z chwilą emisji, a oświadczenie ministra właściwego ds. finansów publicznych tylko potwierdza objęcie gwarancją zobowiązań z tytułu obligacji (art. 45 ust. 9 ustawy o obronie Ojczyzny). Warunki emisji obligacji na rzecz ww. funduszy, które zawarte są w liście emisyjnym, wymagają uprzedniej akceptacji ministra właściwego ds. budżetu (art. 39p ust.2 w związku z art. 39q ustawy z 27 października 1994 r. o autostradach płatnych i Krajowym Funduszu Drogowym). W związku z tym instrumenty te mają podobną charakterystykę w zakresie poziomu ryzyka dla obligatariuszy jak obligacje skarbowe. Celem proponowanych zmian jest dalsze zbliżenie zasad emisji obligacji BGK dokonywanych na rzecz funduszy, do zasad emisji obligacji skarbowych, co zapewni jednolitość zasad obrotu odnoszących się do tych papierów wartościowych. Aby zapewnić tę jednolitość wprowadza się zmiany do ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi oraz ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym. Zmiana ust. 2a w art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi ma na celu umożliwienie rejestrowania nabywców obligacji BGK emitowanych na rzecz funduszy i gwarantowanych przez Skarb Państwa w specjalnie stworzonym do tego celu rejestrze prowadzonym przez agenta, którym może być podmiot prowadzący działalność maklerską lub bank powierniczy. Zapisy w rejestrze będą identyfikować zarówno nabywców w obrocie pierwotnym, jak i nabywców na rynku wtórnym, podobnie jak ma to miejsce w przypadku obligacji skarbowych. Zmiany w ustawie z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym wprowadzają szczegółowe uregulowanie kwestii stosowania ograniczeń zbywalności i przenoszalności obligacji BGK emitowanych na rzecz funduszy i gwarantowanych przez Skarb Państwa. Zgodnie z art. 101 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych krąg nabywców oszczędnościowych obligacji skarbowych ograniczony jest do osób fizycznych oraz stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych oraz fundacji wpisanych do rejestru sądowego, a w przypadku nierezydentów – również wpisanych do innego rejestru urzędowego. Również obrót tymi papierami wartościowymi jest ograniczony do w/w podmiotów. Ponadto oszczędnościowe obligacje skarbowe nie mogą być przenoszone pomiędzy rejestrami nabywców obligacji prowadzonymi przez różnych	
--	--	---	--

		agentów emisji lub podmioty, z którym została zawarta umowa, o której mowa w § 7 ust. 2 rozporządzenia z dnia 3 grudnia 2010 r., ani na rachunki papierów wartościowych lub rachunki zbiorcze. Proponowane zmiany zapewnią spójność regulacyjną między obligacjami BGK gwarantowanymi przez Skarb Państwa, a oszczędnościowymi obligacjami skarbowymi.	
2.	Andrzej Rezwiakow	Zgodnie z art. 312 ust. 1 i 5 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o Obronie Ojczyzny wynika, że wypłacane jest świadczenie pieniężne, które rekompensuje utracone wynagrodzenie ze stosunku pracy, stosunku służbowego, dochodu z prowadzonej działalności gospodarczej lub rolniczej dla żołnierzy odbywających obowiązkowe ćwiczenia wojskowe. Pominięta jest sprawa takiej samej rekompensaty dla osób uzyskujących wynagrodzenie z umów zlecenia w tym kontraktów menedżerskich. Jest to w sprzeczności z art. 32 ust 1 Konstytucji RP z dnia 2 kwietnia 1997 roku, gdzie określona jest zasada równości obywateli wobec prawa. Mówi też chyba o tym (utrata dochodu) wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 6 maja 2021 r. II SA/Bd 84/21. Jednostki Wojskowe powołując się na aktualne brzmienie art. 312 ww. ustawy odmawiają wypłaty takiej rekompensaty żołnierzom, którzy odbyli obowiązkowe ćwiczenia wojskowe. W proponowanej nowelizacji ww. ustawy powinno być przyjęte, że także w przypadku związania odpłatnym kontraktem menedżerskim (lub innego rodzaju umowy zlecenia) utracony zarobek związany z uniemożliwieniem przez ćwiczenia wojskowe realizacji takiej umowy powinien zostać zrekompensowany tak jak dla pozostałych rodzajów stosunków pracy określonych aktualnie w ustawie.	Nie uwzględniono Uwaga jest warta rozważenia, przy czym z uwagi na konieczność przeprowadzenia głębszych analiz i uzgodnień będzie przedmiotem prac przy kolejnej nowelizacji ustawy.
3.	Patryk Wrona	Dzień dobry, od dłuższego czasu myślę o dwóch sprawach związanych z ustawą: 1. Doprecyzowanie art. 480 pkt. 5, w taki sposób, aby jednoznacznie wynikało czy chodzi o 3 lata pełnienia terytorialnej służby wojskowej rotacyjnie, czy też o 3 lata pełnienia terytorialnej służby wojskowej: "5. Żołnierzom OT dowódca jednostki wojskowej przyznaje dodatek w wysokości 3% należnego uposażenia zasadniczego po upływie okresu 3 lat pełnienia terytorialnej służby wojskowej. Dodatek ten jest zwiększany o kolejne 3% za każdy następny taki okres." 2. Zmianę art. 476 w taki sposób, aby żołnierze terytorialnej służby wojskowej domyślnie otrzymywali uposażenie do 10 dnia miesiąca	Nie uwzględniono Uwaga jest warta rozważenia, przy czym z uwagi na konieczność przeprowadzenia głębszych analiz i uzgodnień będzie przedmiotem prac przy kolejnej nowelizacji ustawy.

		następującego po miesiącu odbywania terytorialnej służby wojskowej pełnionej rotacyjnie, przy jednoczesnym umożliwieniu otrzymania uposażenia szybciej, na wniosek żołnierza terytorialnej służby wojskowej. Ułatwi to znacznie rozliczanie uposażeń TSW, ułatwi pracę WOG oraz na jednostkach wojskowych, uprości procedury otrzymywania uposażenia i ograniczy formalności, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości wypłacenia uposażenia na wniosek.	
--	--	---	--

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW OPINIOWANIA

Projektowana ustawa została poddana procedurze III tur opiniowania:

- 1) I tura z terminem 14 dni na zajęcie stanowiska – termin ten wynikał z konieczności niezwłocznego wdrożenia rozwiązań dotyczących kierowania żołnierzy zawodowych na naukę poza granice państwa wraz z członkami ich rodzin, w związku z dokonywanymi zakupami sprzętu wojskowego, do obsługi którego żołnierze ci będą szkoleni;
- 2) II tura z terminem 7 dni na zgłaszanie uwag – termin ten był podyktowany koniecznością niezwłocznego wdrożenia rozwiązań dotyczących w szczególności kierowania żołnierzy zawodowych na naukę poza granice państwa wraz z członkami ich rodzin, w związku z dokonywanymi zakupami sprzętu wojskowego, do obsługi którego żołnierze ci będą szkoleni oraz podwyższenia odszkodowania przysługującego członkom rodziny w związku ze śmiercią żołnierza będącą następstwem wypadku w służbie wojskowej;
- 3) III tura z terminem 5 dni na zgłaszanie uwag – termin ten był podyktowany koniecznością niezwłocznego wdrożenia rozwiązań dotyczących w szczególności kierowania żołnierzy zawodowych na naukę poza granice państwa wraz z członkami ich rodzin, w związku z dokonywanymi zakupami sprzętu wojskowego, do obsługi którego żołnierze ci będą szkoleni oraz podwyższenia odszkodowania przysługującego członkom rodziny w związku ze śmiercią żołnierza będącą następstwem wypadku w służbie wojskowej.

Opiniowanie było przeprowadzone z następującymi podmiotami: Szefem Agencji Wywiadu, Prezesem Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Szefem Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Szefem Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefem Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

Uwagi zgłaszane w ramach kolejnych tur opiniowania wraz ze stanowiskiem projektodawcy były zamieszczane na stronie Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Istota uwag zgłoszonych w ramach opiniowania oraz stanowisko projektodawcy do nich przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Podmiot zgłaszający uwagę	Propozycja zapisu	Stanowisko do zgłoszonej uwagi
1.	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (I tura)	Wątpliwości organu nadzorczego wzbudza art. 1 pkt 36 lit. b projektu ustawy: (...) W skierowaniu określa się w szczególności stopień wojskowy, nazwisko i imiona kierowanego żołnierza oraz miejsce odbywania studiów lub pobierania nauki albo odbywania stażu, kursu lub specjalizacji albo innych form szkolenia i doskonalenia zawodowego za granicą i zakres przyznanych należności pieniężnych (...). Użyte przez projektodawcę sformułowanie „w szczególności”	Nie uwzględniono Skierowanie żołnierza na naukę nie jest realizowane na wniosek żołnierza, lecz jest formą polecenia służbowego wydanego dla żołnierza przez uprawniony organ w formie decyzji. Organ wydający skierowanie posiada już dane żołnierza w ewidencji

		niedostatecznie realizuje zasadę przejrzystości zawartą w art. 5 ust. 1 lit. a rozporządzenia 2016/6793 . Opiniowany przepis powinien być sformułowany w sposób niebudzący wątpliwości co do zamkniętego katalogu danych osobowych, których może żądać od wnioskodawcy organ rozpatrujący wniosek. Pod rozważę projektodawcy poddaje się zatem doprecyzowanie powyżej wskazanych kwestii czyniąc zadość zasadom wynikającym z rozporządzenia 2016/679 – zwłaszcza zasadzie zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości.	wojskowej i nie występuje sytuacja żądania udostępnienia danych przez żołnierza ponad te, które zawarte są już w ewidencji wojskowej. Istnieje jednak możliwość umieszczenia w skierowaniu innych danych niż wymienione w projekcie ustawy, na których zależałoby żołnierzowi, a których ewidencja wojskowa nie obejmuje i odbywałoby się to na wniosek żołnierza. Tak więc pozostawienie możliwości zawarcia w skierowaniu innych danych niż literalnie wymienione w projekcie ustawy jest niezbędne. Jednocześnie należy zauważyć, że w zależności od kraju, do którego żołnierz jest kierowany na szkolenie, organizatorzy szkolenia mogą wymagać dodatkowych danych i zawarcie danych w zamkniętym katalogu okazać się może niewystarczające.
2.	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (II tura)	Organ uprzejmie dziękuje za przedstawione wyjaśnienia do jego uwagi do art. 1 pkt 36 lit. b projektu ustawy, w zakresie usunięcia sformułowania „w szczególności”, które stwarza możliwość przetwarzania nieograniczonego katalogu danych. Istotne dla przedmiotowego zagadnienia jest wyjaśnienie, że skierowanie żołnierza na naukę jest formą polecenia służbowego wydanego przez uprawniony organ w formie decyzji, a dane w nim zawarte są już w posiadaniu tego organu. Ważne jest również wskazanie, że inne dane mogą zostać wpisane w przedmiotowym skierowaniu na wniosek samego zainteresowanego – żołnierza. W odniesieniu do danych osobowych, które dodatkowo mogłyby być wskazane w dokumencie, a nie zostały ujęte w przepisach projektowanej ustawy – każdorazowo powinny być poddane analizie, co do ich niezbędności, adekwatności do ratio legis, tak aby zachowane zostały gwarancje prawne dla podmiotów danych wynikające z rozporządzenia 2016/679.	Nie uwzględniono Skierowanie żołnierza na naukę nie jest realizowane na wniosek żołnierza, lecz jest formą polecenia służbowego wydanego dla żołnierza przez uprawniony organ w formie decyzji. Organ wydający skierowanie posiada już dane żołnierza w ewidencji wojskowej i nie występuje sytuacja żądania udostępnienia danych przez żołnierza ponad te, które zawarte są już w ewidencji wojskowej. Istnieje jednak możliwość umieszczenia w skierowaniu innych danych niż wymienione w projekcie ustawy, na których zależałoby żołnierzowi, a których ewidencja wojskowa nie obejmuje i odbywałoby się to na wniosek żołnierza. Tak więc pozostawienie możliwości zawarcia w skierowaniu innych danych niż literalnie wymienione w projekcie ustawy jest niezbędne. Jednocześnie należy zauważyć, że w zależności od kraju, do którego żołnierz

			jest kierowany na szkolenie, organizatorzy szkolenia mogą wymagać dodatkowych danych i zawarcie danych w zamkniętym katalogu okazać się może niewystarczalne.
3.	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych (III tura)	Bez uwag.	
4.	Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (I tura)	w art. 1 pkt 2 projektu dotyczącym art. 21 ust. 2 ustawy o obronie Ojczyzny, dodawanemu pkt 7 proponuje się nadać brzmienie: „7) koordynacja w Siłach Zbrojnych RP realizacji przedsięwzięć wynikających z reagowania kryzysowego Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego lub Unii Europejskiej na zagrożenia.”. Wydaje się bowiem, że Dowódca Operacyjny RSZ odpowiada za koordynację wyżej wskazanych przedsięwzięć jedynie w odniesieniu do Sił Zbrojnych RP. Ponadto należałoby uściślić, że chodzi o reagowanie kryzysowe NATO lub UE;	Uwzględniono po korekcie wyrazy „w Siłach Zbrojnych” zastąpiono wyrazami „w resorcie obrony narodowej”.
5.	Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (I tura)	w art. 1 pkt 23 projektu dodaje się nowy art. 203a w ustawie o obronie Ojczyzny, zgodnie z którym żołnierzom zawodowym wyznaczonym do pełnienia zawodowej służby wojskowej poza granicami państwa w czasie pobytu w strefie działań wojennych, przysługiwać będzie indywidualne i zbiorowe ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków. Ponadto, Minister Obrony Narodowej będzie mógł wyrazić zgodę na objęcie indywidualnym i zbiorowym ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków zaistniałych w czasie pełnienia służby poza granicami państwa również żołnierzy wyznaczonych do pełnienia służby poza granicami państwa w miejscu innym niż strefa działań wojennych. Powyższe regulacje znajdą zastosowanie również do żołnierzy zawodowych oraz do żołnierzy niebędących żołnierzami zawodowymi, skierowanych w zagraniczną podróż służbową. Proponuje się rozważyć, czy wyżej wskazane przepisy nie powinny przewidywać także ubezpieczenia pracowników od następstw nieszczęśliwych wypadków w czasie pobytu w strefie działań wojennych, w tym skierowanych w zagraniczną podróż służbową.	Nie uwzględniono Ustawa o obronie Ojczyzny nie reguluje uprawnień pracowników związanych z odbywaniem podróży służbowych. Aktem właściwym w tej materii jest Kodeks pracy. Należy zauważyć, że przepisy wykonawcze do Kodeksu pracy, tj. rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2190) - w § 2 pkt 2 lit. d dopuszczają możliwość sfinansowania takiego ubezpieczenia.
6.	Biuro Bezpieczeństwa Narodowego (I tura)	W trakcie kontaktów roboczych z Biurem Bezpieczeństwa Narodowego, przedstawiciele Zarządu Planowania Użycia Sił Zbrojnych i Szkolenia - P3/P7 (Oddział Programowania Szkolenia Wojsk, Rezerw i Kształcenia Zawodowego) Sztabu Generalnego WP	Nie uwzględniono Proponowany przepis budzi szereg wątpliwości interpretacyjnych, albowiem nie jest jasne czym jest szkolenie zdalne, ani w

		zauważyli konieczność dodania nowego punktu w art. 83 ust. 2 ustawy o obronie Ojczyzny. W ich ocenie, przepisy powinny przewidywać, iż powołanie do służby wojskowej może być uzależnione także od ukończenia szkolenia zdalnego przewidzianego dla danego rodzaju służby wojskowej. W związku z tym, w art. 83 ust. 2, po pkt 3 proponują dodać pkt 4 w brzmieniu: „4) ukończenia szkolenia zdalnego przewidzianego dla danego rodzaju służby wojskowej.”. W ocenie P3/P7 SG WP, dodanie nowego wymogu przy powoływaniu do dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej pozwoli na wprowadzenie zmian w organizacji szkolenia podstawowego. W I kwartale 2025 r. planuje się bowiem wprowadzić nowy program szkolenia dla Sił Zbrojnych RP oparty na dwóch modułach – teoretycznym (e-learning) i praktycznym (realizowanym w jednostkach wojskowych). Bez dodania omawianej regulacji, Centralne Wojskowe Centrum Rekrutacji nie będzie mogło prowadzić szkoleń w ramach nowego programu. Szkolenie teoretyczne w całości ma być realizowane w formie zdalnej (e-learningu) przed powołaniem do dobrowolnej zasadniczej służby wojskowej. Ukończenie tego szkolenia zdalnego będzie warunkować wydanie decyzji o powołaniu do służby wojskowej i skierowanie na szkolenie praktyczne realizowane w jednostce wojskowej. Uprzejmie proszę o rozważenie, czy istnieje potrzeba zmiany art. 83 ust. 2 ustawy o obronie Ojczyzny w zakresie wskazanym przez P3/P7 SG WP.	jakich aktach/dokumentach takie szkolenie zdalne zostało „przewidziane” dla danego rodzaju służby. Dodanie do obecnego przepisu wyłącznie proponowanego punktu będzie w praktyce regulacją martwą, albowiem brak jest przepisów materialnych wskazujących, że kandydaci do służby wojskowej mogą odbywać szkolenia w formie zdalnej, jak również określających chociażby ogólne zasady organizacji takich szkoleń zdalnych.
--	--	---	--

Projekt ustawy nie wymaga zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego na podstawie art. 3 pkt 5 ustawy z 6 maja 2005 r. *o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej* (Dz. U. poz. 759).

Projekt ustawy nie dotyczy również spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. *o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucji dialogu społecznego*, dlatego nie podlega opiniowaniu przez Radę Dialogu Społecznego.

Projekt ustawy nie wymaga uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi instytucjami i organami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Przedmiot projektowanej ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.